

Alustava toiminta- ja taloussuunnitelma 2025–2027

HSY:n hallitus 14.06.2024

Helsingin seudun ympäristöpalvelut -kuntayhtymä

Ilmalantori 1
00240 Helsinki
puhelin 09 156 11
faksi 09 1561 2011
www.hsy.fi

Lisätietoja

Minna Haapala
minna.haapala@hsy.fi

Copyright

Kartat, graafit, ja muut kuvat: HSY
Kansikuva: HSY

Sisällysluettelo

1	Johdanto	1
2	Strategiset tavoitteet	3
3	Talous	7
3.1	Tuloslaskelma	7
3.2	Investoinnit	12
3.3	Rahoitus	13
4	Henkilöstö	15
4.1	Tavoitteet	15
4.2	Henkilöstömäärän kehittyminen	16
5	Toimialakohtaiset erittelyt	17
5.1	Vesihuolto	17
5.1.1	Toimintaympäristö	17
5.1.2	Strategian toteuttaminen toimialalla	17
5.1.3	Operatiivisen toiminnan tavoitteet	20
5.1.4	Investoinnit	21
5.1.5	Talous	23
5.1.6	Riskit ja riskienhallintakeinot	26
5.2	Jätehuolto	27
5.2.1	Toimintaympäristö	27
5.2.2	Strategian toteuttaminen toimialalla	28
5.2.3	Operatiivisen toiminnan tavoitteet	30
5.2.4	Investoinnit	32
5.2.5	Talous	34
5.2.6	Riskit ja riskienhallintakeinot	37
5.3	Seutu- ja ympäristötieto	38
5.3.1	Toimintaympäristö	38
5.3.2	Strategian toteuttaminen tulosalueella	38
5.4	Investoinnit	40
5.4.1	Talous	41
5.5	Riskit ja riskienhallintakeinot	41
5.6	Yhteiset palvelut	42
5.6.1	Toiminta	42
5.6.2	Talous	44
5.6.3	Investoinnit	44

Liite 1: Ympäristöohjelma

1 Johdanto

Yleistä

HSY:n yhtymäkokouksen on kuntalain mukaan hyväksyttävä vuoden loppuun mennessä kuntayhtymän seuraavan vuoden talousarvio. Samassa yhteydessä on hyväksyttävä myös taloussuunnitelma kolmeksi tai useammaksi vuodeksi (suunnitelmakausi). Taloussuunnitelman ensimmäinen vuosi on talousarviovuosi. Talousarviossa ja -suunnitelmassa hyväksytään kuntayhtymän toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet ja se on laadittava siten, että edellytykset kuntayhtymän tehtävien hoitamiseksi turvataan.

Laadinnan lähtökohdat

Toiminta- ja taloussuunnitelman 2025–2027 tavoiteasetanta ja budjetointi perustuvat HSY:n hallituksen esittämään strategiaan 2030, josta yhtymäkokous päätti marraskuussa 2022. Esitetyn strategian 2030 neljä painopistettä sekä niitä toteuttavat yhteensä kymmenen strategista päämäärää ovat:

- Ympäristövastuu: Hiilineutraali pääkaupunkiseutu, Kiertotalouden keskiössä ja Puhdas Itämeri
- Työn murros: Pito- ja vetovoimainen työnantaja sekä Osaava ja kehittyvä henkilöstö
- Kestävä talous: Tehokasta ja taloudellista toimintaa ja Tasapainoinen talous
- Asukaskokemus: Vastuulliset ja kehittyvät palvelut, Turvattu juomavesi ja Toimintaa lähiympäristöstä huolehtien

Talousarvion ja -suunnitelman laadinnassa tuottavuustavoitteena on ollut keskimääräinen 1,5 % vuotuinen tuottavuuden paraneminen. Tuottavuustavoite on myös yksi omistajaohjaustavoitteista. Muita toiminta- ja taloussuunnitelmassa huomioituja omistajaohjaustavoitteita ovat ympäristövastuullisuuden lisääminen sekä vesi- ja jätehuollon toimivuuden parantaminen. Näihin tavoitteisiin liittyvät tarkemmat mittarit on huomioitu strategisissa tavoitteissa kappaleessa 2.

Myyntituottojen budjetoinnissa on huomioitu toimintavolyymien ja toiminnan muutokset sekä vesihuollon ja jätehuollon alustavat hintamuutokset.

Yleisenä kustannustason muutoksena talousarviovuodelle 2025 on käytetty 2 %, ellei tarkempaa arviota hintamuutoksista ole ollut käytettävissä. Nykyinen maailman tilanne ja kustannusten nousutason epävarmuudet aiheuttavat epävarmuutta talous- ja toimintasuunnitelmakauden lukuihin. Taloussuunnitelmavuosille 2026 ja 2027 on puolestaan käytetty kustannustason muutoksena 2 %, ellei tarkempaa arviota ole ollut käytettävissä.

Vesi- ja jätehuollon investoinnit perustuvat HSY:n keväällä 2024 laatimaan 20 vuoden investointiohjelmaan. TTS 2025–2027 investointeihin on esitetty tehtäväksi vuosittaisia tarkennuksia johtuen urakoiden siirtymisestä sekä varautumisesta urakka- ja kalustohankintojen hinnannousuun. Lisäksi investointeihin esitetään tehtäväksi vähäisiä hankemuutoksia.

Jäsenkuntien lausunnot

HSY:n perussopimuksen mukaan toiminta- ja taloussuunnitelmasta on pyydettävä jäsenkaupunkien lausunnot ennen sen hyväksymistä. Lausunnot HSY:n alustavasta toiminta- ja taloussuunnitelmasta 2025–2027 pyydetään 31.8.2024 mennessä.

2 Strategiset tavoitteet

Toiminta- ja taloussuunnitelma 2025–2027 perustuu HSY:n strategiaan vuoteen 2030 sekä omistajaohjaustavoitteisiin. Strategiset päämäärät ja niiden toteuttamisen seuraamiseksi asetettujen mittarien tavoitteet vuodelle 2025 on esitetty alla olevassa taulukossa. Taulukossa on esitetty myös strategisten mittareiden toteumat vuosina 2021–2023.

Strategian painopiste	Strateginen päämäärä	Mittari	2021	2022	2023	Tavoite 2024	Ennuste 2024	Tavoite 2025	Tavoite 2030
Ympäristövastuu	Hiilineutraali pääkautpunkiseutu	HSY:n kokonaispäästöt, t CO ₂ -ekv/a (omat sekä keskeisten ulkoisten palvelujen päästöt)	110000	97 000	109 000*	92 000	85 000	-56 % v. 2016 tasosta, 89 000	-67 % v. 2016 tasosta, 64 000
	Kiertotalouden keskiössä	Kiinteistöiltä kerätyn sekajätteen määrä, kg/as/a Kotitalousjätteen kierrätysaste, %	145 47	136 46	119* 47**	110 52	126 47**	100 60	85 63
	Puhdas Itämeri	Typpi- (N) ja fosforikuormitus (P) mereen, t/v	N 1065, P 26	N 1252, P 29,5	N 707, P 26	N 750, P 26	N 580, P 26	N 750, P 25	N 700, P 18
Työn murros	Pito- ja veto-voimainen työnantaja	Työntekijäkokemusmittari NPS	-13	-14	-5	-4	-4	0	13
	Osaava ja kehittyvä henkilöstö	Osaamisen, muutoskyvykkyyden ja yhteistyön indeksi Henkilöstökyselyn neljän kysymyksen keskiarvo 1. HSY:llä panostamme henkilöstön kehittämiseen riittävästi. 2. HSY on kehittyvä ja uudistuva organisaatio. 3. Henkilöstöä kuunnellaan riittävästi toiminnan kehittämisessä. 4. Yhteistyö eri yksiköiden välillä on sujuvaa.	3,3	3,3	3,4	3,5	3,5	3,5	4,0
Kestävä talous	Tehokasta ja taloudellista toimintaa	Toimintamenot eur/as/v. (huomioitu rahan arvo v. 2021 ja ilman merkittäviä kertaluonteisia eriä) Tuottavuuden nousu vuosittain vähintään 1,5 %	154,2	148,6	144,4	148	148	145	135
	Tasapainoisen talous	Lisävelka, €/as./vuosi	100	71	19	30, (velkasumma 1620 €/as.)	35	20, (velkasumma 1600 €/as.)	0, (velkasumma 1600 €/as.)
		Laskuttamattoman veden osuus verkostoon pumpatusta vesimäärästä, %	19	19	21,7	19	22	19	17

* Mittarin toteuma vuodelta 2023 päivittyi tilinpäätöksen 2023 jälkeen.

** Mittarin toteuma vuodelle 2023 on arvio ja ennuste vuodelle 2024 on epävarma johtuen laskennan ulkopuolisten tiedonlähteiden viiveistä.

Strategian painopiste	Strateginen päämäärä	Mittari	2021	2022	2023	Tavoite 2024	Ennuste 2024	Tavoite 2025	Tavoite 2030
Asukas-kokemus	Vastuulliset ja kehittyvät palvelut	Sähköisten asiakaskontaktien osuus kaikista asiakaskontakteista, %	54	52	57	64	62	75	80
		Asiakasryhmä- ja toimintokohtainen asiakastyytyväisyys vuosittain	4,1	4,1	4,1	4,2	4,1	4,2	4,2
	Turvattu juomavesi	Toimintavarmuusindeksi koostuu mittarista: Kulutuseskeytysaika Kriittisissä päävesijohdoissa tapahtuvien putkirikkojen määrä (kpl/a) Kahdessa suunnasta varmennetun vedenjakelun piirissä olevat asukkaat (%) Veden tuotannon kapasiteetti häiriötilanteissa (%) Kyberturvallisuus	4,1	3,8	3,7	4,4 / 5	3,4 / 5	5 / 5	5 / 5
Toimintaa lähiympäristöstä huolehtien	Lähiympäristöindeksi koostuu mittareista: Niitytys HSY:n hallinnoimilla maa-alueilla, Kalaistutukset (kpl) Jätevesiylivuodot (m³/vuosi laskettuna 5 vuoden liukuvana keskiarvona) Ilmanlaadun mittausten ajallinen jatkuvuus %, Ympäristöpalautteiden määrä, palautepäiviä/a	0	3,2	4,6	4,4	4,4	5 / 5	5 / 5	

Strategisten päämäärien toteuttamisen tueksi on asetettu kymmenen erilaista ohjelmakokonaisuutta. Seuraavassa taulukossa on kuvattu näiden ohjelmien tavoitteita ja keskeisimpiä toimenpiteitä vuodelle 2025. Strategisten päämäärien seuranta tapahtuu mittareiden kehittymisen raportoinnilla sekä ohjelmien etenemisen ja niihin liittyvien toimenpiteiden toteutumisen raportoinnilla.

Strateginen päämäärä	Ohjelma ja tavoite	Keskeiset toimenpiteet vuonna 2025
Hiilineutraali pääkaupunkiseutu	HSY:n hiilineutraaliusohjelma Tavoitteet • Hiilineutraali vesi- ja jätehuolto • Ilmastokestävä pääkaupunkiseutu	Vuodelta 2024 jatkavat kärkihankkeet • Mädate maatalouteen • Jätevedenpuhdistuksen prosessipäästöjen vähentäminen • Energiatehokkuusyhteistyö, ilmastoviestintä ja neuvonta Luonnokset vuoden 2025 keskeisistä toimenpiteistä • Selvitämme hiilensidonnän ja kompensaaion mahdollisuuksia, sekä tuotamme tietoa HSY:n toiminnan positiivisista ilmastovaikutuksista ja hiilikädenjäljestä. • Vähennämme käsittelyprosesseista ja energian käytöstä aiheutuvia ilmastopäästöjä • Toteutamme energiategokkuutta parantavia hankkeita • Vähennämme työmaiden, rakentamisen ja hankintojen ilmastovaikutuksia
Kiertotalouden keskiössä	Kiertotalouden keskiössä -ohjelma Tavoitteet • Alueen kiertotalous vahvistuu • Kotitalousjätteen kierrätysaste nousee ja sekajätteen määrä vähenee	Vuodelta 2024 jatkavat kärkihankkeet • Neuvonnan ja viestinnän vaikuttavimmat toimet kotitalouksien kierrätystoimien tehostamiseksi jatkuvat • Biojätteen keräyksen laajentaminen (kotikompostoinnin seurantaan liittyvät toimet) Luonnokset vuoden 2025 keskeisistä toimenpiteistä • Mädate maatalouteen- hankkeen toteuttaminen ja käyttöönotto • Ekomo-toiminnan kehittäminen • Kierrätysastelaskennan yhdenmukaistamiseen EU-tasolla tähtäävät selvitykset ja sidosryhmäyhteistyö • Kiertotalousnäkökohtien huomioiminen rakentamisessa ja hankinnoissa • Rakentamisen kierrätysmateriaalien selvitys ja tiekartta
Puhdas Itämeri	Itämeri-toimenpideohjelma Tavoite • Vähennämme vesistöjen kuormitusta	Vuodelta 2024 jatkavat kärkihankkeet • Blominmäen toiminnan vakiinnuttaminen, tavoitteena 0,1 mg/l fosforinpoistotaso • Viemäriverkoston vuotavuuden hillitsemistoimien vakiinnuttaminen Luonnokset vuoden 2025 keskeisistä toimenpiteistä • Viikinmäen investointeihin valmistautuminen ja suunnittelun käynnistäminen • Verkostosaneerausten optimointi viemäriverkoston vuotavuuden näkökulmasta
Pito- ja vetovoimainen työnantaja	Pito- ja vetovoimainen työnantaja- ohjelma Tavoite • Mahdollistamme hyvän työntekijäkokemuksen	Vuodelta 2024 jatkavat kärkihankkeet • HSY:n brändiviestintä tukemaan HSY:n strategista työnantajakuvatyötä. Luonnokset vuoden 2025 keskeisistä toimenpiteistä • Työkulttuurin kehittämisen uudet avaukset. • Sisäisten kumppanuuksien toimintamalli tukemaan arjen sujuvuutta.
Osaava ja kehittyvä henkilöstö	Henkilöstön kehittämisen ohjelma Tavoite • Mielekkäät tehtävät, muutostykykyys ja yhteistyö ovat tekemistemme perustana	Vuodelta 2024 jatkavat kärkihankkeet • Urapolkumalli ja sisäiset työmarkkinat Luonnokset vuoden 2025 keskeisistä toimenpiteistä • Strategisen henkilöstösuunnittelun prosessin vakiinnuttaminen. • HSY:n osaamisen ja kehittämisen johtamisen järjestelmä Vätkyn käytön laajentaminen ja vakiinnuttaminen.
Tehokasta ja taloudellista toimintaa	Tuottavuusohjelman terävöittäminen ja toteuttaminen Tavoite • Palvelumme tuotetaan kestävästi ja nykyistä tehokkaammin	Vuodelta 2024 jatkavat kärkihankkeet • Hankintojen strateginen kehittäminen HAKA Luonnokset vuoden 2025 keskeisistä toimenpiteistä • Digitalisaation edistäminen. • Tekoälyn mahdollisuuksien hyödyntäminen ja hallintamallin laatiminen • Prosessijohtamisen toimintamallin käyttöönotto. • Tuottavuusanalytiikan syventäminen ja kustannusjohtamisen edistäminen.

Strateginen päämäärä	Ohjelma ja tavoite	Keskeiset toimenpiteet vuonna 2025
Tasapainoinen talous	Ohjelma omaisuudenhallinnalle ja investoinneille Tavoite Investointimme kyetään rahoittamaan vesi- ja jätemaksuilla.	Vuodelta 2024 jatkavat kärkihankkeet HSY:n omaisuudenhallintajärjestelmä -hanke OMAR Vesijohtoverkoston vuodenhallinnan vakiinnuttaminen Luonnokset vuoden 2025 keskeisistä toimenpiteistä Vesihuollon maksurakenteen jatkokehitys perustuen kustannustietoon.
Vastuulliset ja kehittyvät palvelut	Vastuullisten ja kehittyvien palvelujen ohjelma Tavoite Palvelutoimintamme on sujuvaa ja saavutettavaa	Vuodelta 2024 jatkavat kärkihankkeet OmaHSY – sähköisen asiointiportaalin kehittäminen Sähköisen asiointin laajentaminen Palvelutuotejohtamisen malli ja organisoituminen Luonnokset vuoden 2025 keskeisistä toimenpiteistä OmaHSY-asiointiportaalin vaiheittainen laajentaminen yksityisasiakkaista yritysasiakkaisiin ja isännöitsijöihin Olemassa olevien sähköisten asiointipalveluiden kehittäminen ja uusien pilotointi, asiointin ohjaaminen sähköisten palveluiden pariin Palvelutuoteprosessien kehittäminen
Turvattu juomavesi	Kaikissa olosuhteissa turvattu juomavesi – ohjelma Tavoite Toimintavarmuus on erinomaisella tasolla	Vuodelta 2024 jatkavat kärkihankkeet Turvallisuusjohtamisen kokonaisuuden kehittäminen Kyberturvallisuuskokonaisuuden kehittäminen Verkostojen runkoyhteyksien kahdentamisen laajentaminen Pitkäkosken saneeraus ja kapasiteetin nosto Luonnokset vuoden 2025 keskeisistä toimenpiteistä Turvallisuusjohtamisen vakiinnuttaminen osaksi normaalia toimintaa Turvallisuusinvestointien toteuttaminen Varautumiskyvyn kehittämisen edellyttämät toimenpiteet (mm. valmiussuunnitelman päivittäminen) VESKY-hankkeen (kyberturvallisuuden kehittämisen yhteishanke) toimet ja loppuunsaattaminen Muut kybermittarin edellyttämät kypsyden kehittämistoimenpiteet (mm. NIS2-direktiivin edellyttämät toimenpiteet)
Toimintaa lähiympäristöstä huolehtien	Toimintaa lähiympäristöstä huolehtien- ohjelma Tavoite Edistämme luonnon monimuotoisuutta, lähiympäristön hyvää tilaa ja ympäristöterveyttä.	Vuodelta 2024 jatkavat kärkihankkeet Luonnon monimuotoisuuden edistäminen HSY:n toiminnassa Ylivuotoja vähentävät investoinnit Luonnokset vuoden 2025 keskeisistä toimenpiteistä HSY:n luontovaikutusten selvittäminen Kehitämme ilmanlaadun viestintää herkille ryhmille sekä poikkeus- ja häiriötilanteiden viestintää

3 Talous

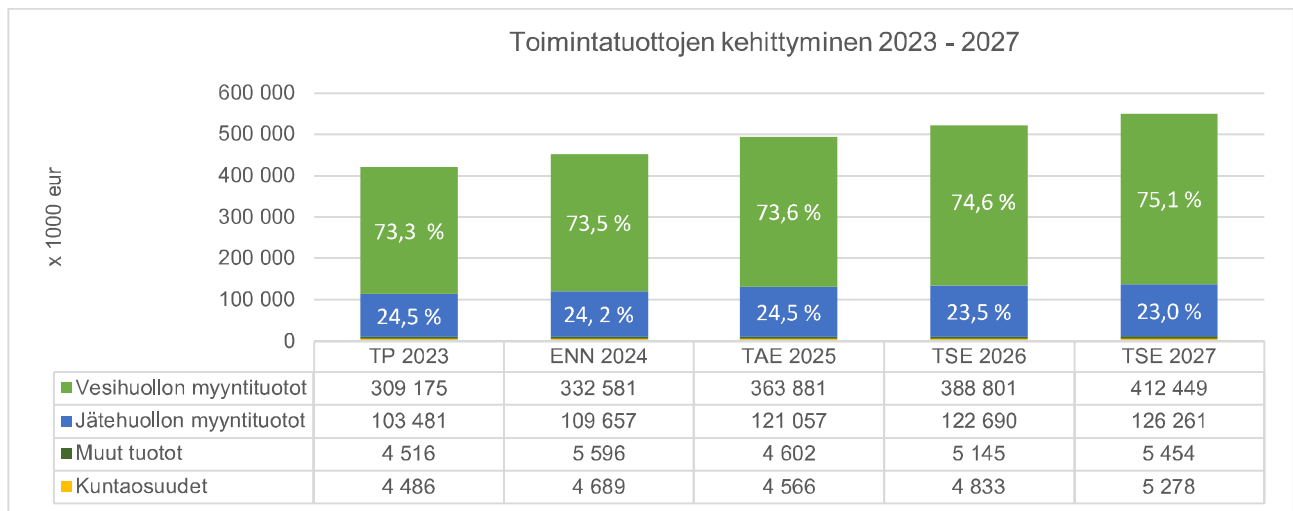
3.1 Tuloslaskelma

x 1000 eur	TP 2023	ENN 2024	TAE 2025	TSE 2026	TSE 2027	Muutos-% 2025/2024
TOIMINTATULOT	421 658	452 524	494 106	521 469	549 442	9,2 %
Myyntituotot	413 036	442 581	485 675	512 231	539 453	9,7 %
Kuntaosuudet	4 486	4 689	4 566	4 833	5 278	-2,6 %
Muut tuotot	4 136	5 254	3 866	4 405	4 712	-26,4 %
VALMISTUS OMAAN KÄYTTÖÖN	2 565	1 953	2 000	2 000	2 000	2,4 %
TOIMINTAMENOT	-205 000	-216 855	-214 843	-231 764	-238 588	-0,9 %
Henkilöstömenot	-54 846	-54 678	-56 766	-58 188	-59 611	3,8 %
Palvelujen ostot	-108 787	-120 845	-121 876	-122 805	-126 786	0,9 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-31 309	-33 490	-32 920	-33 986	-35 114	-1,7 %
Muut toimintakulut	-10 058	-7 842	-3 281	-16 785	-17 077	-58,2 %
TOIMINTAKATE	219 223	237 621	281 263	291 705	312 854	18,4 %
RAHOITUSTULOT JA -MENOT	-76 026	-85 045	-91 715	-91 073	-88 965	7,8 %
VUOSIKATE	143 197	152 576	189 548	200 632	223 889	24,2 %
POISTOT	-155 942	-150 145	-157 418	-163 428	-171 757	4,8 %
TILIKAUDEN TULOS	-12 745	2 431	32 130	37 204	52 132	1221,7 %
VARAUSTEN MUUTOKSET	113	65	0	0	0	-100,0 %
TULOVEROT	1 018	0	0	0	0	-
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-11 614	2 496	32 130	37 204	52 132	1187,3 %
Tuloslaskelman tunnuslukuja						
Toimintatuotot, prosenttia toimintakuluista	208,3 %	210,6 %	232,1 %	227,0 %	232,2 %	
Vuosikate, prosenttia keskimääräisistä poistonalaisista investoinneista*	71,1 %	75,8 %	94,2 %	99,7 %	111,2 %	

*) Tunnusluku kuvaa kuntayhtymän tulo-rahoituksen riittävyyttä investointien rahoittamiseksi. Kun tunnusluku on 100 % tai enemmän, tulo-rahoituksen voidaan katsoa olevan riittävä. Jos vuosikate on keskimääräistä investointitasoa pienempi (tunnusluku < 100 %), kuntayhtymä joutuu rahoittamaan osan investoinneista ulkopuolisella lainarahoituksella.

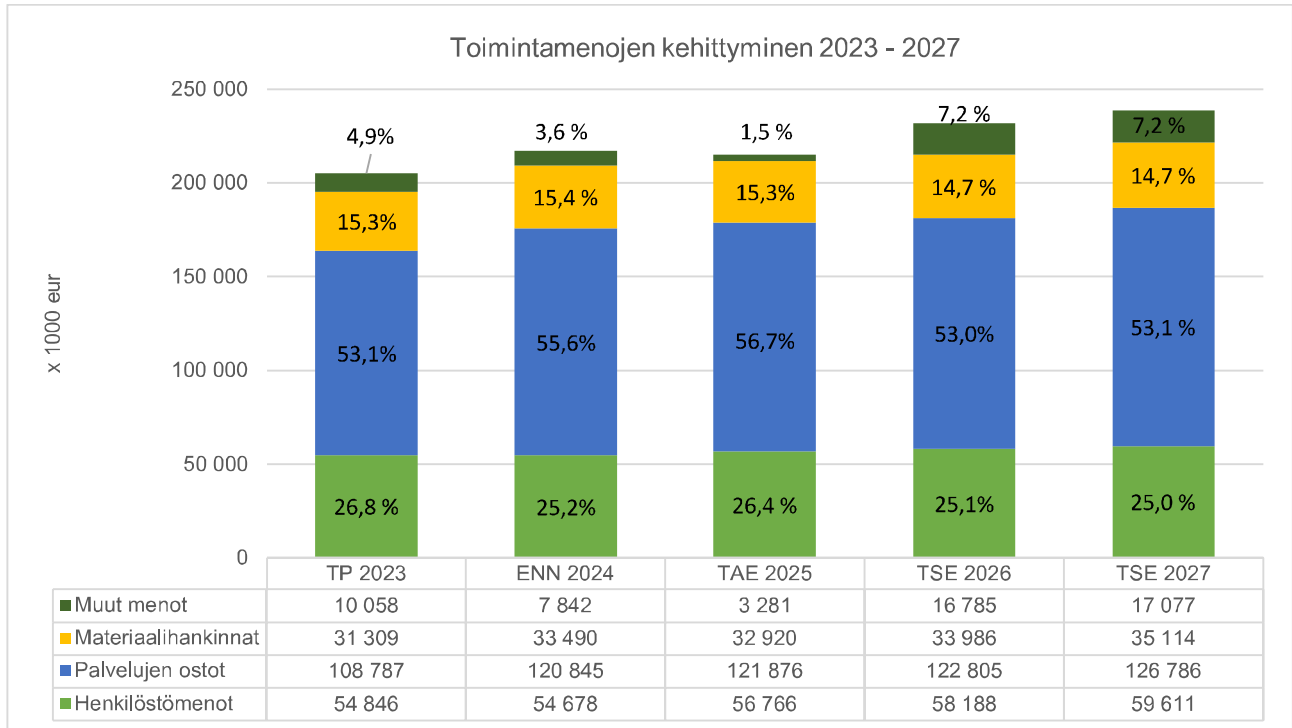
Toimintatuotot

HSY:n toimintatuotot vuonna 2025 ovat 494,1 miljoonaa euroa eli 41,6 miljoonaa (9,2 %) euroa enemmän vuoden 2024 ennusteeseen verrattuna. Vesihuollon käyttömaksuihin esitetään talousarviovuodelle kokonaiskorotusta 8 % ja suunnitelmavuosille vastaavasti 5 %. Perusmaksuihin esitetään talousarviovuodelle kokonaiskorotusta 13 %. Suunnitelmavuosien vastaavat korotukset ovat 13 % vuonna 2026 ja 9 % vuonna 2027. Vuonna 2025 jätehuollon tulokertymää lisää arvioitu suoritteiden määrän kasvu. Jätehuollon hintoihin suunnitellaan talousarviovuodelle keskimäärin 6,0 % korotusta, mikä lisää toimintatuottoja kaikkien vuosien osalta.

Toimintamenot

HSY:n toimintamenot vuonna 2025 ovat 214,8 miljoonaa euroa, joka on 2,0 miljoonaa (0,9 %) euroa vähemmän kuin vuoden 2024 ennusteessa. Toimintamenojen budjetoinnissa on huomioitu toiminnan muutokset ja merkittävimmät tiedossa olevat kustannusmuutokset. Vuonna 2025 toimintakuluista noin 57 % koostuu palveluiden ostoista kuten jätteen kuljetuspalvelujen ostoista, IT-kuluista, asiantuntijapalveluista sekä rakentamis- ja kunnossapitopalveluista. Henkilöstökulujen osuus on noin 26 %, materiaalihankinnat 15 % sekä muut kulut 2 %. Muissa kuluissa on huomioitu vuodelle 2025 Suomenojan jätevedenpuhdistamon pakollisen varauksen purku. Laitoksen purkukustannukset tulevat olemaan alkuperäistä varausta pienemmät, joka pienentää muita menoja. Henkilöstökuluihin sisältyy palkkaratkaisun vaikutukset; 3,11 % vuodelle 2025 ja muille vuosille 2,5 %. Jos tarkempaa tietoa ei ole ollut saatavilla, suunnittelun lähtökohtana on käytetty suunnitelmakaudelle 2 prosentin inflaatio-olettamaa.

Tuloksen muodostuminen

Toimintatuottojen ja -kulujen erotuksena syntyvä toimintakate talousarviovuonna 2025 on 281,3 miljoonaa (56,9 %) euroa, kun sen vuonna 2024 ennustetaan olevan 237,6 miljoonaa (52,5 %) euroa. Ero johtuu suurelta osin myyntituottojen arvioidusta kasvusta vuonna 2025. Taksamuutokset vaikuttavat myyntituottoihin positiivisesti suunnitelmakaudella. Suunnitelmavuonna 2026 toimintakate paranee ja on 291,7 miljoonaa (55,9 %) euroa ja vuonna 2027 312,9 miljoonaa (56,9 %) euroa.

Nettorahoituskulut vuonna 2025 ovat 91,7 miljoonaa euroa. Korkokuluista 58,1 miljoonaa euroa on jäsenkunnille perustamislainoista maksettavia korkoja. Peruspääoman korko, jota jäsenkunnat alkoivat periä vuodesta 2021, on vuosina 2023–2024 1,0 % ja vuodesta 2025 alkaen 1,5 %. Rahoitustuottoihin on budjetoitu 300 000 euron osinkotuotot Uudenmaan Voima Oy:ltä vuosille 2025–2027. Suunnitelmakauden lopulla nettorahoituskulut kääntyvät laskuun ollen vuonna 2027 89,0 miljoonaa euroa.

Talousarviovuoden 2025 tulos on vuosikatteesta vähennettävien pysyvien vastaavien (käyttöomaisuus) poistojen jälkeen 32,1 miljoonaa euroa ylijäämäinen, vuonna 2026 37,2 miljoonaa euroa ylijäämäinen ja vuonna 2027 53,1 miljoonaa euroa ylijäämäinen. Huolimatta vahvasti ylijäämäisestä tuloksesta TTS-kaudella, HSY:n lisävelkaantuminen jatkuu edelleen. TTS-kauden alkupuolella uudistetaan HSY:n nykyistä poistosuunnitelmaa, millä voi olla merkittävä negatiivinen tulosvaikutus HSY-tasolla poistoaikojen muuttuessa.

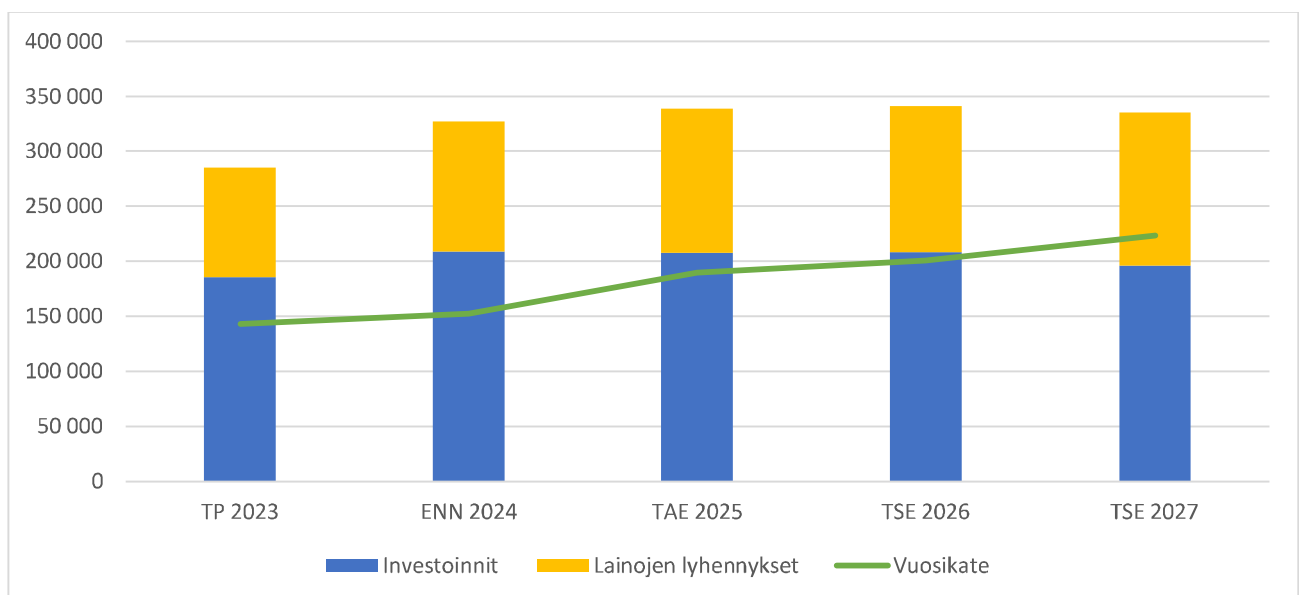
Tuottavuuden kehittyminen

Tuottavuuden kehittymistä kuvaa toimintamenojen ja jäsenkaupunkien asukasmäärän suhde. Tuottavuustavoitteena on 1,5 % vuotuinen parannus. Tuottavuus ilmoitetaan ilman merkittäviä kertaluonteisia eriä vuoden 2021 rahassa siten, että inflaation vaikutus on poistettu. Väkiluvun arvioidaan kasvavan keskimäärin 1,1 prosentin vuosivauhdilla suunnittelukaudella 2025-2027. Talousarviovuodelta 2025 on eliminoitu toimintamenot/asukas -mittarissa merkittävä Suomenojan puhdistamon purkutöihin liittyvän kirjanpidollisen varauksen purku.

Tulorahoituksen (vuosikate) riittävyys pääomamenojen maksamiseen

Toimintakatteen ja rahoituserien jälkeen syntyvä vuosikate osoittaa sen tulorahoituksen, joka juoksevien menojen jälkeen jää käytettäväksi investointeihin ja lainojen lyhennyksiin. Vuonna 2025 HSY:n vuosikate on 189,5 miljoonaa euroa, kun investoinnit ja lainojen lyhennykset ovat yhteensä 338,7 miljoonaa euroa. Vuonna 2026 investoinnit ja lainojen lyhennykset ovat 341,2 miljoonaa euroa ja vuonna 2027 335,2 miljoonaa euroa. Erityisesti vesihuollon investointien rahoittamiseksi suunnitellulla tasolla joudutaan nostamaan uutta ulkopuolista lainaa koko suunnitelmakauden ajan yhteensä noin 417 miljoonaa euroa.

Jäsenkuntien maksuosuudet

Kuntayhtymän perussopimuksen mukaisesti HSY perii jäsenkunniltan maksuosuudet muista kuin vesihuollon tai jätehuollon tehtävistä. Maksuosuudet jaetaan jäsenkuntien asukasluvun suhteessa siten, ettei yhden kunnan maksuosuus voi olla yli 50 % ja se on vähintään 1 %. Kuntaosuuksien jakautuminen kunnittain on esitetty alla olevassa taulukossa (jako asukasmäärien 31.12.2023 mukaisesti).

1 000 €						Muutos-% 2025/2024
	TP 2023	TA 2024	TA 2025	TS 2026	TS 2027	
Kuntaosuudet						
- Seutu- ja ympäristötiedon toimintaan	4 476	4 389	4 948	5 129	5 278	
- Ilmastoinfon toimintaan	437	446				
Kuntaosuudet yhteensä	4 913	4 835	4 948	5 129	5 278	2,3 %
- Aikaisempien vuosien ylijäämän hyvitys	-428	-146	-382	-296	0	
Laskutettavat kuntaosuudet	4 486	4 689	4 566	4 833	5 278	-2,6 %
Kuntaosuudet jäsenkunnittain	Osuus-%	TA 2024	TA 2025	TS 2026	TS 2027	
Helsinki	50,0 %	2 345	2 283	2 417	2 639	
Espoo	27,4 %	1 279	1 251	1 325	1 447	
Kauniainen	1,0 %	47	46	48	53	
Vantaa	21,6 %	1 018	986	1 043	1 139	
Yhteensä	100,0 %	4 689	4 566	4 833	5 278	

Kuntaosuuksilla katetaan se osuus Seutu- ja ympäristötiedon tehtävien hoidosta aiheutuvista kustannuksista, jota ei voida kattaa tulosalueen muilla myyntituotoilla tai ulkopuolisella hankerahoituksella. SYT:n osalle vyörytettyjen hallintokulujen määrää ja osuutta talousarviossa on tarkasteltu kriittisesti niin, että kuntaosuuksilla katettavat menot kohdistuvat voimakkaammin henkilötyövuosiin ja -kuluihin. Vuodesta 2025 alkaen Ilmastoinfon toiminnan osuus sisältyy suoraan seutu- ja ympäristötiedon toiminnan lukuihin, eikä sitä eritellä enää erikseen. Seutu- ja ympäristötiedon tulosalueen aiempien vuosien ylijäämäisistä tuloksista kertynyt kumulatiivinen ylijäämä hyvitetään laatimalla tulosalueen budjetti alijäämäiseksi siten, ettei kuntaosuuksia laskuteta täysimääräisinä. Vuoden 2024 tulosennusteen mukainen kumulatiivinen ylijäämä noin 0,678 miljoonaa euroa on kohdistettu etupainotteisesti vuosille 2025 ja 2026.

Perustamislainoista jäsenkunnille maksettavat korot

Jäsenkuntalainojen korko on vuodesta 2013 alkaen sidottu Suomen valtion 10 vuoden sarjaobligation tuottoon lisättyä 2,0 prosenttiyksikön lainamarginaalilla. Korko on kuitenkin aina vähintään 5,30 %. 10 vuoden sarjaobligatioiden tuotto on aikaisempina vuosina pysynyt alle 2 %:n, mutta viime vuoden aikana korko nousi yli 3,0 prosenttiyksikön. Korontarkistusajankohtana lokakuussa korko oli 3,39 %, joten jäsenkuntalainojen kokonaiskorko nousi 5,39 %:iin. Vuonna 2019 aloitettiin ensimmäiset lainanlyhennykset (Laina A) ja vuonna 2024 alkavat loppujenkin jäsenkuntalainojen lyhennykset (Laina B ja Laina C). Yhteenvedo jäsenkuntalainoista on esitetty seuraavassa taulukossa.

x 1 000 euroa	TA 2025			TS 2026			TS 2027		
	Pääoma 31.12.	Lyhennykset	Korot	Pääoma 31.12.	Lyhennykset	Korot	Pääoma 31.12.	Lyhennykset	Korot
Helsinki	609 222	18 461	33 583	590 760	18 461	32 588	572 299	18 461	31 593
Espoo	232 395	7 042	12 811	225 352	7 042	12 500	218 310	7 042	12 119
Kauniainen	3 937	119	217	3 818	119	212	3 698	119	205
Vantaa	208 563	6 320	11 497	202 243	6 320	11 218	195 923	6 320	10 876
Yhteensä	1 054 116	31 943	58 108	1 022 173	31 943	56 519	990 230	31 943	54 793

3.2 Investoinnit

x 1 000 euroa	TP 2023	ENN 2024	TAE 2025	TSE 2026	TSE 2027	Muutos-%
						2025/2024
Vesihuollon investoinnit	161 821	184 000	183 475	189 680	176 365	-0,3 %
Jätehuollon investoinnit	22 665	21 850	20 940	16 445	18 590	-4,2 %
Seutu- ja ympäristötiedon investoinnit	225	470	390	280	230	-17,0 %
Tukipalvelujen investoinnit	108	2 075	1 495	1 285	665	-28,0 %
Asiakkuudet ja viestintä investoinnit	8	260	1 265	655	425	386,5 %
Johto, talous ja strateginen ohjaus investoinnit	709	0	0	0	0	-
INVESTOINNIT YHTEENSÄ	185 536	208 655	207 565	208 345	196 275	-0,5 %

Suunnitelmakaudella investointeja toteutetaan keväällä 2025 laaditun uuden 20 vuoden investointiohjelman mukaisesti. Vesihuollon investointien taso säilyy suunnitelmakaudella korkealla tasolla johtuen pääosin jäsenkuntien edelleen korkeana säilyvästä infrastruktuuri-investointien tasosta. Lisäksi HSY:n omien investointien osalta korostuvat verkostosaneeraukset sekä turvattu juomavesiteemaan liittyvät hankkeet. Tavoitteena on määrätietoisesti nostaa saneerausinvestointien määrää vuositasolla. Jätehuollossa investoinnit painottuvat strategian mukaisesti vastuullisiin ja kehittyviin palveluihin, ympäristövastuuseen, hiilineutraaliuuteen ja kiertotalouteen. Talousarviovuonna valmistuu biokaasulaitoksen mädätteen jalostuksen maatalouskäyttöön mahdollistava biomädätteen käsittelylaitos ja suunnittelukaudella toteutetaan kierrätys- ja Ekomo-toiminnan edellyttämiä kenttärakenteita.

3.3 Rahoitus

x 1 000 euroa	TP 2023	ENN 2024	TAE 2025	TSE 2026	TSE 2027
Tulorahoitus					
Vuosikate	143 197	152 576	189 548	200 632	223 889
Satunnaiset erät	0	0	0	0	0
Tulorahoituksen korjauserät	-5 218	-8 153	-13 932	-774	-774
Investoinnit					
Käyttöomaisuusinvestoinnit	-191 659	-212 405	-209 615	-209 095	-197 025
Rahoitusosuudet investointimenoihin	6 123	3 750	2 050	750	750
Investointien korjauserät	0	0	0	0	0
Toiminnan ja investointien rahavirta	-47 557	-64 232	-31 949	-8 487	26 840
Lainakannan muutokset					
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	160 000	184 000	164 000	141 000	112 000
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-81 415	-104 148	-116 148	-124 814	-121 898
Lyhytaikaisten lainojen muutos	-18 000	-14 000	-15 000	-8 000	-17 000
Oman pääoman muutokset	0	0	0	0	0
Muut maksuvalmiuden muutokset	-13 330	0	0	0	0
Rahoituksen rahavirta	47 255	65 852	32 852	8 186	-26 898
Rahavarojen muutos	-302	1 621	904	-301	-57
Rahavarat 31.12.	10 257	11 877	12 781	12 480	12 422
Rahavarat 1.1.	10 559	10 257	11 877	12 781	12 480
Rahoituslaskelman tunnuslukuja					
Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä, eur	-460 186	-407 264	-303 650	-224 399	-125 385
Investointien tulorahoitus %	77,2 %	73,1 %	91,3 %	96,3 %	114,1 %
Lainanhoitokate	1,4	1,26	1,36	1,36	1,50
Kassan riittävyys (pv)	6,8	7,0	7,4	6,9	7,0

Perustamislainoista HSY:n jäsenkunnilta on jäljellä yhteensä 1,1 miljardia euroa, jonka lisäksi HSY:llä on ulkopuolisilta rahoituslaitoksilta nostettua pitkäaikaista lainaa vuoden 2024 lopussa ennusteen mukaan noin 818 miljoonaa euroa, mikäli vuoden 2024 tulorahoitus ja investoinnit toteutuvat vuosiennusteen mukaisesti.

Tulorahoitus ei riitä kattamaan kuntayhtymän investointitasoa ja lainojen lyhennyksiä, minkä vuoksi suunnitelmakauden kaikkina vuosina joudutaan nostamaan uutta ulkopuolista lainaa yhteensä noin 417 miljoonaa euroa riippuen toteutuvasta investointitasosta. Lainoja lyhennetään suunnitelmakaudella yhteensä noin 403 miljoonalla eurolla, josta 96 miljoonaa euroa on jäsenkuntalainojen lyhennyksiä. Ulkopuolisilta nostetun pitkäaikaisen velan yhteismäärä suunnitelmakauden lopulla on noin 937 miljoonaa euroa. Lainamäärän jatkuva kasvu aiheuttaa lisääntyvää painetta HSY:n taloudelle kasvavien lainakorkojen ja

lyhennysten myötä. Uudessa strategiassa tasapainoinen talous on yhtenä merkittävänä fokusalueena. Toimintamenojen kehittymistä on tarkasteltu huolellisesti. Talouden tasapainottaminen edellyttää tuottavuusohjelman lisäksi asiakasmaksujen korotuksia kummallakin toimialalla.

Taseen keskeisiä eriä

x 1 000 euroa	TP 2023	ENN 2024	TA 2025	TS 2026	TS 2027
Pysyvät vastaavat (käyttöomaisuus)	2 855 898	2 921 908	2 976 155	3 022 572	3 048 590
Oma pääoma	768 059	770 555	792 918	835 521	890 779
Pitkäaikainen vieras pääoma	1 891 573	1 959 225	1 997 477	2 005 930	1 982 599
- lainat jäsenkunnilta	1 086 059	1 054 116	1 022 173	990 230	958 288
- lainat ulkopuolisilta rahoituslaitoksilta	718 052	817 646	887 842	928 237	936 849
- liittymismaksut	87 462	87 462	87 462	87 462	87 462
Omavaraisuusaste (%)	26,2 %	25,7 %	26,0 %	26,9 %	28,5 %

Viimevuosien suurten investointien vuoksi HSY:n omavaraisuusaste on heikentynyt ja on ennusteen mukaan vuonna 2024 25,7 %. Suunnitelmakaudella omavaraisuusaste kääntyy nousuun saavuttaen 2027 lopussa tason 28,5 % kun viimeisimmässä tilinpäätöksessä omavaraisuusaste oli 26,2 %. Vuosien 2025 ja 2026 ylijäämäiset tulokset kasvattavat maltillisesti omaa pääomaa, joten vieraan pääoman kasvu suunniteltujen investointien rahoittamiseksi tarvittavalla ulkopuolisella lainarahoituksella heikentää omavaraisuutta enää vuoteen 2024 asti.

4 Henkilöstö

4.1 Tavoitteet

Keskeiset tavoitteet TTS 2025–2027 kaudella koko henkilöstön osalta on kuvattu Työn murroksen painopisteen osakokonaisuuksissa Pito- ja vetovoimainen työnantaja ja Osaava ja kehittyvä henkilöstö luvussa 2. Tahtotilamme vuoteen 2030 on, että mahdollistamme hyvän työntekijäkokemuksen ja mielekkäät työtehtävät. Muutoskyvykyys ja yhteistyö ovat tekemisemme perustana.

HSY haluaa työnantajana olla henkilöstöstään huolta pitävä, oikeudenmukainen, johdonmukainen, reilu ja rohkea, strategisten tavoitteiden ja arvojen mukaan toimiva. Johtamisen ja esihenkilötyön osaaminen ja sen kehittäminen muodostavat perustan onnistumisellemme sekä palvelutuotannon järjestämisessä että henkilöstön työhyvinvoinnin johtamisessa. Panostamme valmentavan johtamisosaamisen kehittämisen lisäksi yhteisiin tavoitteisiin pohjautuvan työkultuurin kehittämiseen edelleen työyhteisössämme. Kehitämme osaamistamme huomioiden määritellyt strategiset kyvykkyytemme ja varmistaaksemme strategisten tavoitteiden saavuttamisen. Yleisen osaamisen kehittämisen lisäksi panostamme ammatillisen osaamisen kehittämiseen ja ylläpitämiseen. Työturvallisuus on meidän tekemisemme olennaisesti kuuluvaa ja sen lisäksi, että panostamme työn tekemisen fyysiseen turvallisuuteen, huomioimme entistä enemmän myös psykososiaaliset tekijät.

Strategia tukee uuden henkilöstön rekrytointia tilanteessa, jossa monet toimijat kilpailevat osaavasta työvoimasta, ja vahvistaa nykyisen henkilöstön positiivista työntekijäkokemusta. Viimeksi mainittua edistävät erityisesti kannustava ja oikeudenmukainen palkkaus- ja palkitsemisjärjestelmä, mielekkäät ja kehittyvät työtehtävät, osaamisen kehittäminen monipuolisesti sekä vahvuuksista lähtevän ja kannustavan johtamisen ja työkultuurin kehittäminen. Työnantajakuvatyön keskeisimmät tavoitteet ovat pitovoiman lisääminen positiivista työntekijäkokemusta kasvattamalla sekä vetovoiman lisääminen, johon liittyy työnantajamielikuvan uudistaminen. Työntekijäkokemuksen kehittäminen on osa vetovoiman lisäämistä.

Henkilöstön monipuolisella osaamisella ja kyvyllä ottaa joustavasti vastaan uudistuvia ja muuttuvia työtehtäviä pärjätään tulevaisuuden muuttuvassa toimintaympäristössä. HSY:ssä haluamme vahvistaa ja vaalia oppimista edistävää toimintakulttuuria, joka mahdollistaa tutkimisen, testaamisen, kokeilemisen, ja jossa opitaan työtä tekemällä myös tavallisen arjen keskellä. Digitaidot ovat keskeisessä roolissa. Virheitä ei tarvitse pelätä ja onnistumisia saa juhlia. Työtä tehdään asiakkaiden hyväksi yhteisten tavoitteiden ohjaamina. Koko henkilöstöltä, johtajilta, esihenkilöiltä ja työntekijöiltä odotetaan avointa ja myönteistä asennetta ja kykyä nähdä oman osaamisen ja työn kehittäminen perustehtävän ohella jokaisen tehtäväksi. Tavoitteenamme on, että voimme hyvin tuottaessamme hyvinvoinnin palveluita kaupunkilaisille.

4.2 Henkilöstömäärän kehittyminen

Henkilöstön määrällinen tarve on arvioitu henkilöstösuunnitelmassa 2025–2027. Henkilöstösuunnitelman vuoden 2025 keskimääräinen henkilöstömäärä noudattaa linjausta, että henkilöstömäärämme ei nouse vaan pystymme vastaamaan tulevaisuuden edellyttämiin muutoksiin ensisijaisesti tehtävien muutoksilla ja vain perustellusta syystä toteutamme rekrytointeja, jotka kasvattavat henkilöstömääräämme. Vuoden 2025 keskimääräinen henkilöstömäärä on suunnitelmassa yhteensä 836,2 henkilötyövuotta. Henkilöstösuunnitelmaa tarkennetaan lopullisen TTS:n laadinnan yhteydessä.

5 Toimialakohtaiset erittelyt

5.1 Vesihuolto

5.1.1 Toimintaympäristö

Vesihuollon toimiala tuottaa ja toimittaa korkealaatuista juomavettä yli miljoonalle pääkaupunkiseudun asukkaalle, viemäroä alueen jätevedet ja hulevedet sekä puhdistaa tehokkaasti kaupunkilaisten ja teollisuuden jätevedet. Vesihuollon toimintaympäristössä toiminnan laajentuminen on vahvasti sidoksissa omistajakaupunkien kasvuun ja kehitykseen sekä yleiseen talouden tilan mukana vaihtelevaan rakentamisen suhdanteiseen. Vaatimuksenmukaisuus ja kehittyvä lainsäädäntö taas vastaavasti asettavat tarpeet toiminnan kehittämiseksi ja varmentamiseksi. EU:n uusi yhdyskuntajätevesidirektiivi hyväksyttäneen syksyllä 2024 ja se viedään kansalliseen lainsäädäntöön TTS-kaudella. Myös vesihuoltolain uudistus valmistunee TTS-kauden 2025–2027 aikana. Korkea inflaatio ja korkojen nousu on jarruttanut erityisesti asuntorakentamisen markkinoita. TTS-kaudella 2025–2027 rakentamisen volyymien ennustaminen on edelleen haastavaa, mutta yleisesti nähdään kuitenkin pääkaupunkiseudun kasvun jatkuvan ja sitä kautta myös HSY:n vesihuollon asiakasvolyymin kasvu jatkuu. Tämä vaikuttaa käyttömaksujen kautta saatavaan tulovirtaan. Samaan aikaan asukaskohtainen vedenkulutus on tasaisesti laskenut ja energiakustannusten kasvu talvella 2022–2023 ja yleinen taantuma hillitsi vedenkulutusta entisestään. Asukaskohtaisen vedenkulutuksen ennustetaan edelleen pitkällä aikavälillä laskevan, mutta lähivuodet osoittavat, palautuuko osa kulutuksesta, kun energian hintataso ja talous vakautuu. Kulutuksen vähentyminen vaikuttaa käyttömaksujen kautta kerättävään tulovirtaan sitä pienentäen. Tulovirran kasvua hillitsee niin ikään rakentamisen taantuma ja rakentamisvolyymin käänteen ennustaminen on haastavaa, mutta se tapahtunee TTS-kaudella 2025–2027. Kerrosneliöiden määrän kasvun taantuma hidastaa niin perusmaksujen tulovirran kasvua kuin liittymismaksujenkin vuotuista kertymistä. Sen sijaan asukaskohtaisen vedenkulutuksen ennustetaan edelleen laskevan, mikä suuntaus on ollut jo pari vuotta peräkkäin. Tällä on vaikutuksia käyttömaksujen kautta kerättävään tulovirtaan. Vuonna 2024 käynnistynyttä maksurakenteen uudistamista ja vesihuollon maksujen tasonmäärittämistä jatketaan TTS-kaudella, ja näillä on osaltaan vaikutusta tulokertymän varmentamiseen ja velkaantumisen kasvun hillitsemiseen.

5.1.2 Strategian toteuttaminen toimialalla

Vesihuollon toimiala osallistuu laajasti HSY:n strategisten tavoitteiden toteuttamiseen. Strategian osalta vesihuolto johtaa viittä strategista päämäärää (Turvattu juomavesi, Hiilineutraali pääkaupunkiseutu, Puhdas Itämeri, Tasapainoinen talous sekä Vastuulliset ja kehittyvät palvelut). Lisäksi toimialalta on ohjelmapäälliköitä asiantuntijoina kuudessa päämäärässä kymmenestä. Strategian päämäärien alle muodostuneiden hankkeiden tavoitteita johdetaan strategiakorttien kautta ja strategian kautta johdetut kehittämistoimet näkyvät kaikkien henkilöstöryhmien työssä. TTS 2025-2027 osalta vesihuollon tavoitteita ohjataan strategian päämäärien kautta hankkeille asetetuissa aikatauluissa alla esitetyn mukaisesti.

Turvattu juomavesi

Vesihuollon toimialan suunnitelmakauden keskeisin strateginen päämäärä on Turvattu juomavesi, missä keskitytään talousveden tuotannon ja jakelun korkeaa 24/7 toimintakykyä edelleen varmistaviin ja kehittäviin

toimenpiteisiin. Tämä edellyttää resurssointia sekä operatiiviseen toimintaan että toimintavarmuutta ja fyysistä ja kyberturvallisuutta parantaviin investointeihin. Talousvedentuotantoon vaikuttaa koko TTS-kauden ajan Pitkälän vedenpuhdistuslaitoksen kapasiteetinosto ja perusparannus. Kasvaneeseen hybridivaikuttamisen uhkaan on niin ikään varauduttu. Toimenpiteitä jatketaan TTS-kaudella suunnitellusti. Vedenjakelun toimintavarmuuden kehittämistä jatketaan mm. toteuttamalla toisistaan riippumattomia syöttöyhteyksiä.

Turvattu juomavesi -päämäärän alla toteutetut turvallisuusteeman mukaiset toimet kohdistuvat koko HSY:n toimintaan. Turvallisuusteeman alla kehitetään esimerkiksi fyysisen ja kyberturvallisuuden osa-alueita.

Toimintaa lähiympäristöstä huolehtien

Lähiympäristön tilan ja luonnon monimuotoisuuden turvaaminen ovat tärkeässä roolissa vesihuollon toiminnan kehittämisessä. Vesihuollossa keskeisessä roolissa tässä päämäärässä on jätevesiverkoston hallinnan kehittäminen, jolla vähennetään lähiluontoon kohdistuvia haitallisia vaikutuksia, kuten hajuhaittoja ja ylivuotoja. Viemäriverkoston vuotokohtia etsitään ja korjataan aktiivisesti, ja verkostojen saneerausmääriä lisätään. Myös pumppaamoiden saneerausta jatketaan suunnittelukaudella. Ylivuotojen taustalla on usein verkoston kuormittuminen vuotovesillä ja kiinteistöjen kuivatusvesillä. Ohjaamme asukkaita tonttijohtojen saneerauksen kannustamiseksi ja huleveden ohjaamiseksi oikein.

Lähiympäristön huolehtimiseen kuuluu myös virkistyskalastusta tukevan kalaistutuskompensaation kehittäminen. Päämäärän osalta selvitetään myös mahdollisia niitytykseen soveltuvia vesihuollon kohteita. TTS kauden aikana kehitetään myös investointien paikallisten vaikutusten minimointia.

Puhdas Itämeri

HSY on sitoutunut jo pitkään Itämeren suojeluun puhdistamoiden lupamääräyksiä kunniahimoisemmin Itämerisitoumuksen ja yhdyskuntajäteveden Green Deal -sopimuksen kautta. TTS-kaudella 2025–2027 uuden Blominmäen jätevedenpuhdistamon toimintaa optimoidaan ja vakiinnutetaan. Viikinmäen puhdistamon toimintavarmuutta kasvatetaan saneeraus- ja uudisinvestoinnein ja kaudella valmistaudutaan 2030-luvun investointitarpeisiin. Vuotovesien osastonrajat ylittävää hallintaa vahvistetaan kiinnittämällä siihen tarvittavat henkilö- ja taloudelliset resurssit. Asukasviestinnän painopisteenä on vuonna 2025 viemärietiketti.

Vastuulliset ja kehittyvät palvelut

Vesihuollon toiminnoissa tuetaan vastuulliset ja kehittyvät palvelut -teemakokonaisuuden kehittymistä kaikissa asiakasrajapintatoiminnoissa ja tuetaan HSY:n sisäisten prosessien toimintaa ja kehittämistä aktiivisesti siten, että asiakkuuden kokonaisprosessit vahvistuvat ja asiakkaiden tyytyväisyys palveluihin pysyy korkealla tasolla. Vesihuollossa kehitteillä olevista sähköisistä palveluista merkittävimpänä valmistellaan veden etäluentaan siirtymistä.

Kiertotalouden keskiössä

Vesihuollossa kiertotalouteen liittyvät kolme strategista osakokonaisuutta ovat fosforin talteenottoon liittyvän RAVITATM-prosessin edelleen kehittäminen, lietteiden jatkojalostuksen kehitystyö sekä varautuminen muuttuvan lainsäädännön riskeihin sekä mahdollisuuksiin ja kiertotaloustuotteiden käyttö HSY:n infrarakentamisessa. Näistä kahta ensimmäistä vie eteenpäin jätevedenpuhdistusosasto osana tutkimus- ja kehittämistoimintaansa ja kiertotalousmateriaalien käytön lisääminen kuuluu taas investointien vastuualueelle.

Hiilineutraali pääkaupunkiseutu

TTS-kaudella 2025–2027 toteutetaan energiatehokkuushankkeita investointiohjelman mukaisesti osana investointikokonaisuuksia tai omina itsenäisinä projekteinaan. Lisäksi kaudella jatketaan jätevedenpuhdistuksen suorien prosessipäästöjen (typpioksiduuli ja metaani) tutkimustyötä, jolla tähdätään yksittäisen suuren kasvihuonekaasupäästöihin vaikuttavan kokonaisuuden mekanismien tunnistamiseen sekä päästöjen asteittaiseen vähentämiseen. Myös selvitykset investointihankkeidemme hiilijalanjäljen vähentämiseksi ja varautuminen kiristyvään lainsäädännön vaatimusten huomioimiseen jatkuvat tarkastelujaksolla.

Kestävä talous

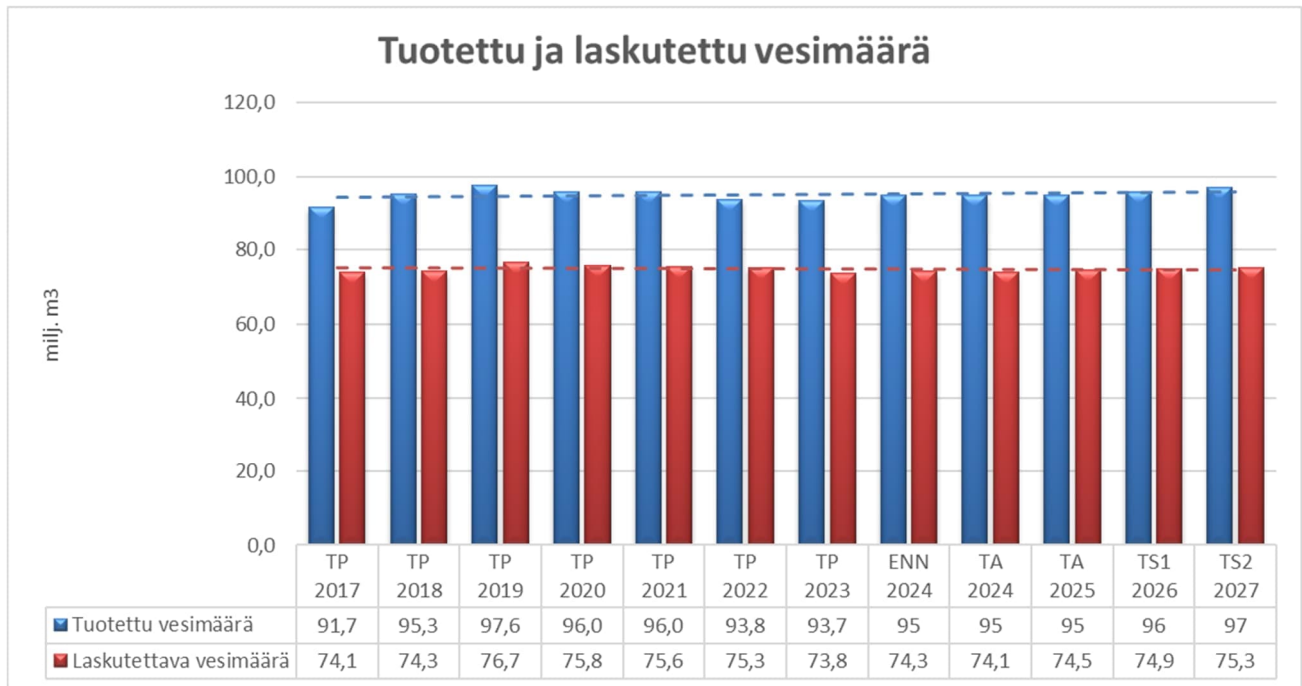
Strategian keskeisenä tavoitteena on saattaa talous kestävälle pohjalle niin, että maksutuotoilla voidaan kattaa toiminnan kaikki kustannukset. Lisälainanottoa vähennetään asteittain. Toisena tavoitteena on tuottavuuden parantaminen kaikessa toiminnassa.

Talouden tasapainottamisen kannalta keskeisiä toimenpiteitä ovat vesihuollon maksurakenteen kehittäminen, omaisuuden hallinnan kehittäminen ja investointien oikea-aikaisuuden ja oikean kohdentamisen edelleen kehittäminen. Vesihuolto osallistuu aktiivisesti HSY:n omaisuudenhallintajärjestelmä -hankkeeseen, jonka myötä mm. täydennetään laitos- ja verkosto-omaisuuden tietopohjaa hankkeessa määriteltyjen tavoitteiden mukaisesti sekä kehitetään investointien toteuttamisen ja kunnossapidon prosesseja. Kattavan tietopohjan avulla voidaan määritellä tarkemmin vesihuolto-omaisuuden optimikuntotason ja sen ylläpitävien toimenpiteiden tasapaino. Investointien ohjelmointia ja vaikuttavuuden arviointia parannetaan kehittämällä investointiohjelman työskentelyalustaa.

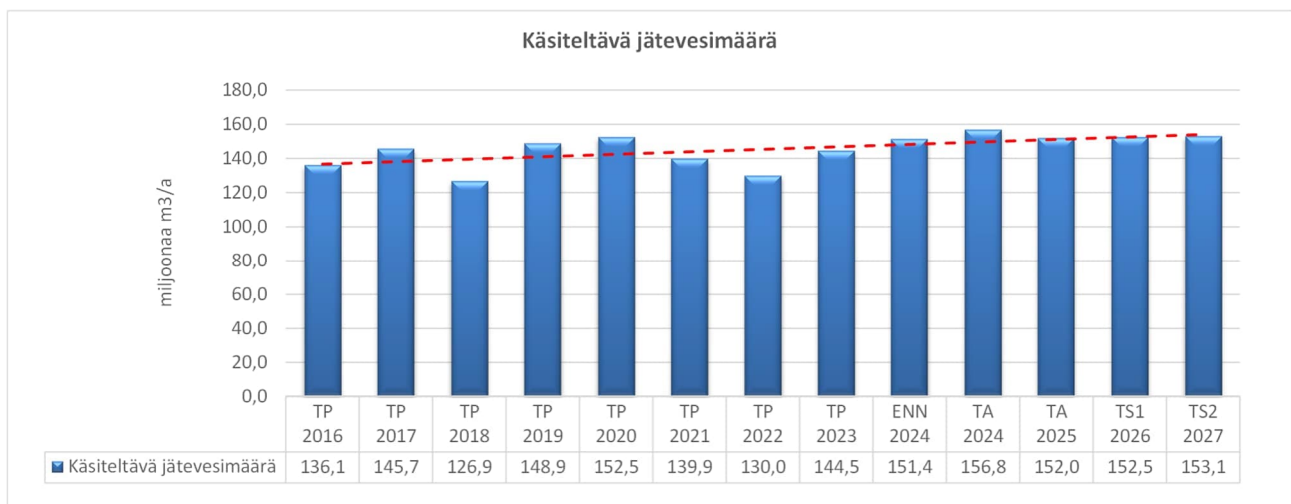
Työtä laskuttamattoman veden määrän vähentämiseksi jatketaan vuotovesistrategian mukaisesti. Tavoitteena on pitää laskuttamattoman veden osuus verkostoon pumpatusta vesimäärästä vuonna 2025 enintään 19 % tasolla. Jätevesiverkoston vuotovesistrategia on niin ikään tärkeässä roolissa pitkän aikavälin investointien hallinnassa. Vuotavuuden hallinta on kuitenkin haastavaa suurten verkostomassojen ikääntyessä ja investointimahdollisuuksien kuilun kasvaessa. Vuotavuuden hallintaa tuetaan operatiivisin toimenpitein vuotovesistrategian toimenpideohjelman mukaisesti vakiinnuttamalla piilovuotojen etsi – löydä – korjaa – raportoi -toimintatapa osaksi normaalia toimintaa.

Tuottavuuden parantamisen keskeinen toimenpide vesihuollossa on hankintojen tehostaminen. Tehostaminen koskee koko hankintaprosessia tarpeen tunnistamisesta sopimuskauden päättymiseen ja uuden sopimuksen laatimiseen saakka. Vesihuollossa parannetaan sekä toimialan sisäistä että HSY:n laajuista yhteistyötä hankintojen suunnittelussa ja toteuttamisessa. Lisäksi kartoitetaan säästöpotentiaalia hankintojen vaatimusten asettamisessa.

5.1.3 Operatiivisen toiminnan tavoitteet

Energian säästäminen on vaikuttanut asiakkaiden vedenkäyttöön ja vuonna 2023 laskutettu vesimäärä jäi talousarviosta. Keväällä 2024 useamman vuoden laskenut volyymikehitys näyttäisi hidastuneen ja suunnitelmavuosille ennustetaan pientä kasvua. Vuonna 2025 tuotetun veden määrän arvioidaan olevan 95,0 miljoonaa m³ ja laskutettavan vedenmyynnin 74,5 miljoonaa m³.

Jätevesimäärän ennuste perustuu ajanjaksolla 2010–2023 toteutuneiden jätevesimäärien perusteella laskettuun lineaariseen regressiomalliin. Regressioyhtälöllä ennustettuihin virtaamiin vuosille 2024–2027 on lisätty jakson 2010–2023 vuosivirtaamien keskihajonta, millä varaudutaan keskimääräistä runsassateisempaan vuoteen. Jätevesimäärä vaihtelee paljon vuotuisten sademäärien mukaan ja voi olla ennustetta selvästi suurempi tai pienempi. Sademäärä vaikuttaa jätevesimäärään enemmän kuin esim. viemäröintialueen liittyjien määrä. Jätevesien liika-ainekuorma on virtaamaa kiinteämmin sidoksissa

liittyjämäärään. Lika-ainekuorman pitkän aikavälin vuotuinen kasvuennuste on parametrissa riippuen 0,55 % - 1,45 %. Nämä luvut perustuvat toisaalta HSY:n jätevedenpuhdistamojen viemäröintialueen väestönkasvuennusteeseen, toisaalta todettuun kehitykseen.

5.1.4 Investoinnit

Vesihuollon investoinnit

x 1 000 euroa	TP 2023	ENN 2024	TAE 2025	TSE 2026	TSE 2027	Muutos-% 2025/2024
KAUPUNKILÄHTÖISET INVESTOINNIT						
Toiminta-alueen laajentuminen ja kaavoitus	49 974	57 600	55 300	52 250	51 950	-4,0 %
1 Kaavoituksen mukainen laajentuminen (alueverkot)	25 166	35 800	33 200	34 800	35 300	-7,3 %
2 Laajentuminen haja-asutusalueille	609	1 800	3 000	1 700	1 000	66,7 %
3 Johtosiirrot	24 198	20 000	19 100	15 750	15 650	-4,5 %
VESIHUOLTOLÄHTÖISET HANKKEET						
Vedenhankinta ja puhdistus	11 811	9 500	19 580	27 200	17 650	106,1 %
4 Vedenhankinnan uudisinvestoinnit	0	0	0	0	0	-
5 Vedenhankinnan saneerausinvestoinnit	454	1 800	2 220	5 750	4 450	23,3 %
6 Vedenpuhdistuksen uudisinvestoinnit	0	0	0	0	0	-
- Pitkäkoski	0	0	0	0	0	-
- Vanhakaupunki	0	0	0	0	0	-
- Muut uudisinvestoinnit	0	0	0	0	0	-
7 Vedenpuhdistuksen saneerausinvestoinnit	11 357	7 700	17 360	21 450	13 200	125,5 %
Vedenjakelu ja viemäröinti	79 171	94 700	96 030	87 770	86 345	1,4 %
8 Vedenjakelun uudisinvestoinnit	17 458	12 900	20 530	14 100	10 300	59,1 %
9 Viemäröinnin uudisinvestoinnit	19 915	17 600	19 900	18 700	18 700	13,1 %
10 Verkostojen saneerausinvestoinnit	36 953	57 500	51 375	50 475	50 450	-10,7 %
11 Vedenjakelun laitteiden saneerausinvestoinnit	3 458	3 800	2 330	2 450	4 800	-38,7 %
12 Viemäröinnin laitteiden saneerausinvestoinnit	1 386	2 900	1 895	2 045	2 095	-34,7 %
Jätevedenpuhdistus	19 614	9 000	6 610	6 150	7 680	-26,6 %
13 Jätevedenpuhdistuksen uudisinvestoinnit	16 396	1 100	1 200	1 200	1 250	9,1 %
- Blominmäki	16 365	0	0	0	0	-
- Viikinmäki (kapasiteetti ja laatu)	31	1 100	1 200	1 200	1 250	9,1 %
14 Jätevedenpuhdistuksen saneerausinvestoinnit	3 218	6 900	5 410	4 450	4 430	-21,6 %
15 Purkutunneleiden uudisinvestoinnit	0	1 000	0	500	2 000	-100,0 %
16 Purkutunneleiden saneerausinvestoinnit	0	0	0	0	0	-
Muut investoinnit (irtaimisto, kiinteistöt ym)	6 601	13 950	6 705	17 060	13 490	-51,9 %
Rahoitusosuudet investointimenoihin	-5 345	-750	-750	-750	-750	0,0 %
Vesihuollon investoinnit yhteensä	161 826	184 000	183 475	189 680	176 365	-0,3 %

Vesihuollon uusi investointiohjelma 2025–2044 astuu voimaan TTS-kauden alussa. Vesihuollon kokonaisinvestointien määrä tällä suunnitelmakaudella on keskimäärin 180 milj. euroa. Vesihuollon investointien taso säilyy suunnitelmakaudella kuitenkin korkealla tasolla, johtuen pääosin jäsenkuntien

edelleen korkeana säilyvästä infrastruktuuri-investointien tasosta. Erityisesti suuret raidehankkeet nostavat näiden investointien määrää. Tämä vaikuttaa erityisesti johtosiirtojen (kori 3) ja osin verkostojen saneerausinvestointien (kori 10) kustannuksiin. Suunnitelmakaudella suurista raidehankkeista käynnistyvät Vantaan ratikka ja Länsi-Helsingin raitiotiet. Käynnissä ovat edelleen Kruunusillat ja Espoon kaupunkirata (ESKA) -hanke.

Uuden investointiohjelman mukaisesti HSY:n omien investointien osalta korostuvat verkostosaneeraukset sekä turvattu juomavesiteemaan liittyvät hankkeet. Tavoitteena on määrätietoisesti nostaa saneerausinvestointien määrää vuositasona. Verkostosaneerausten investointimäärät ovat noin 50 milj. euroa vuodessa. Uusiutuvaa verkostoa toteutetaan myös johtosiirtojen kautta noin 17 milj. eurolla vuodessa.

Verkostohankkeiden osalta merkittävimmät investoinnit kohdistuvat vuosina 2025 – 2027 esimerkiksi Esplanadin viemäritunneliin, Otaniemen painepiirin vedenjakelun varmistamiseen, Blominmäen itäisen valuma-alueen viemärintiin sekä Järvenperän pääviemäriin rakentamiseen.

Laitosprojekteissa keskitytään vahvasti laitosten saneerausinvestointeihin sekä kapasiteetin ja puhdistustulosten parantamiseen investointiohjelman mukaisesti. Merkittävimmät investoinnit kohdistuvat Pitkälän kapasiteetin nostoon sekä laitosten saneerauksiin. Merkittävä investointikohde on myös tuleva varavedenottamoihin liittyvä hanke.

5.1.5 Talous

Vesihuollon tuloslaskelma

x 1 000 euroa						Muutos-%
	TP 2023	ENN 2024	TAE 2025	TSE 2026	TSE 2027	2025/2024
TOIMINTATULOT	311 581	337 029	366 743	391 663	415 311	8,8 %
Myyntituotot	310 177	334 243	365 343	390 263	413 911	9,3 %
Kuntaosuudet	0	0	0	0	0	-
Muut tuotot	1 404	2 786	1 400	1 400	1 400	-49,7 %
VALMISTUS OMAAN KÄYTTÖÖN	2 565	1 953	2 000	2 000	2 000	2,4 %
TOIMINTAMENOT	-115 101	-124 953	-115 941	-129 354	-132 402	-7,2 %
Henkilöstömenot	-30 958	-30 743	-31 700	-32 500	-33 300	3,1 %
Palvelujen ostot	-49 057	-57 986	-53 879	-52 104	-53 177	-7,1 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-27 662	-30 896	-29 920	-30 850	-31 775	-3,2 %
Muut toimintakulut	-7 424	-5 328	-442	-13 900	-14 150	-91,7 %
TOIMINTAKATE	199 046	214 029	252 802	264 309	284 909	18,1 %
RAHOITUSTULOT JA -MENOT	-76 669	-82 967	-89 361	-89 047	-87 239	7,7 %
VUOSIKATE	122 377	131 062	163 441	175 262	197 670	24,7 %
POISTOT	-135 970	-129 960	-135 563	-140 520	-147 457	4,3 %
TILIKAUDEN TULOS	-13 593	1 102	27 878	34 742	50 213	2428,7 %
VARAUSTEN MUUTOKSET	0	0	0	0	0	-
TULOVEROT	1 018	0	0	0	0	-
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-12 575	1 102	27 878	34 742	50 213	2428,7 %
Tuloslaskelman tunnuslukuja						
Toimintatuotot, prosenttia toimintakuluista	276,9 %	274,0 %	321,9 %	307,5 %	318,5 %	
Vuosikate, prosenttia keskimääräisistä poistonalaisista investoinneista	68,3 %	73,2 %	91,3 %	97,9 %	110,4 %	

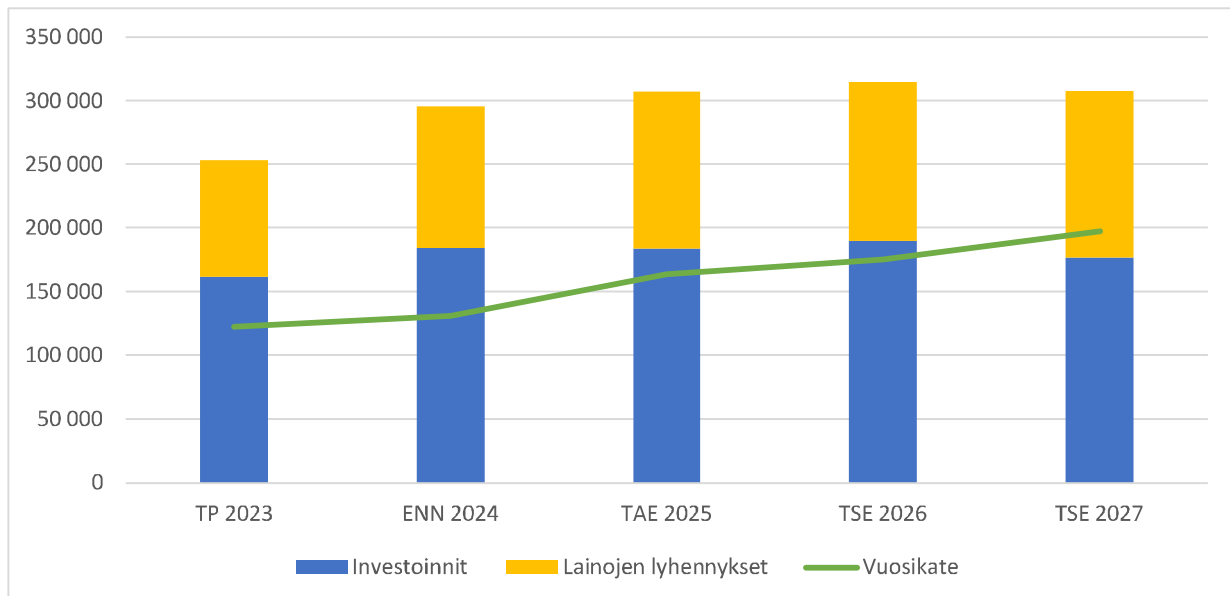
Laskutetun veden volyyymi pienentyi useamman vuoden peräkkäin. TTS-kaudella ennustetaan kasvun kääntyvän vähitellen positiiviseksi, ollen jakson lopussa 0,5 %. Käyttömaksuihin esitetään talousarviovuodelle kokonaiskorotusta 8 % ja suunnitelmavuosille vastaavasti 5 % korotusta per vuosi. Korotusten inflaatio oletama on 2 %. Vesihuollon maksujen painotuksia on strategiatavoitteiden mukaisesti tarkistettu vastaamaan paremmin aiheuttamisperiaatetta. Muutokset tehdään vaiheittain ja vuosille 2025 ja 2026 perusmaksuihin esitetään korotuksina 13 %/vuosi ja vuodelle 2027 korotus 9 %. Maksujen reaalkorotusten nousuun suurimpana syynä on kohonneet rahoituskulut, vakuutusmaksut ja kemikaalit sekä investointitason edellyttämän rahoituksen kattaminen täysimääräisesti asiakasmaksuilla. Esimerkiksi 150 kerrosneliön

omakotitalolle, jonka vuosittainen veden kulutus on 180 m³, käyttö- ja perusmaksujen nousu verrattuna edelliseen vuoteen olisi yhteensä vuonna 2025 noin 5,5 euroa kuukaudessa ja vuosina 2026 ja 2027 noin 4 euroa kuukaudessa. Tyypillisessä 2500 kerrosneliön kerrostalossa, jossa on 75 asukasta ja vuosittainen veden kulutus 5000 m³, käyttö- ja perusmaksujen kokonaisuutos edelliseen vuoteen verrattuna olisi vuonna 2025 noin 131 euroa kuukaudessa (1,7 euroa asukasta kohti) ja vuosina 2026 ja 2027 noin 100 euroa kuukaudessa (1,3 euroa asukasta kohti).

Liittymismaksukertymä on laskenut edelleen rakentamisen hiipumisen myötä. Rakennusteollisuuden suhdanne-ennusteen mukaan vuosi 2024 olisi pohjakosketus ja sen jälkeen vähitellen trendi kääntyisi. Liittymismaksun yksikköhintaa korotetaan, jotta maksut kattavat paremmin aluerakentamisen kustannuksia. Kaupunkien maksama korvaus yleisten alueiden hulevesistä jatkuu sopimuksen puitteissa ollen 7,2 milj. euroa/vuosi.

Toimintakuluissa hintoihin on laskettu 2 % inflaatio sekä henkilöstökuluihin yleiskorotukset. Energianhinnan arvioidaan pysyvän vuoden 2024 tasolla. Vakuutusmaksut ovat kasvaneet merkittävästi, johtuen mm. lisääntyneistä putkirikoista. Suomenojan jätevedenpuhdistuslaitoksen lopullisista purkukustannuksista neuvotellaan keväällä 2024 ja kustannusten arvioidaan alittavan alkuperäisen arvion ja tehdyn varauksen. Varaus puretaan kokonaisuudessaan vuoden 2025 aikana. Investointien yleissuunnittelu sisältyy jatkossa käyttötalouteen ja sen vaikutus tuloslaskelmaan vuodesta 2025 eteenpäin on vuosittain noin 1,0 milj. euroa. Investoinnit ja poistot perustuvat investointiohjelman (5/2024) mukaisiin hankkeisiin. Vesihuollon rahoituskulut ovat kasvaneet merkittävästi korkojen nousun myötä.

Vesihuollon tulorahoituksen (vuosikate) riittävyys investointien ja lainanlyhennysten maksamiseen

Vesihuollon vuosikatteen arvioidaan paranevan merkittävästi suunnitelmakauden edetessä. Jakson lopulla vuosikate riittää kattamaan investoinnit täysimääräisesti ja taittamaan lisävelkaantumisen.

Vesihuollon rahoituslaskelma

x 1 000 euroa	TP 2023	ENN 2024	TAE 2025	TSE 2026	TSE 2027
Tulorahoitus					
Vuosikate	122 377	131 062	163 441	175 262	197 670
Satunnaiset erät	0	0	0	0	0
Tulorahoituksen korjauserät	-4 600	-7 500	-13 158	0	0
Investoinnit					
Käyttöomaisuusinvestoinnit	-167 631	-184 750	-184 225	-190 430	-177 115
Rahoitusosuudet investointimenoihin	5 910	750	750	750	750
Investointien korjauserät	0	0	0	0	0
Toiminnan ja investointien rahavirta	-43 945	-60 438	-33 192	-14 418	21 305
Lainakannan muutokset					
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	146 300	172 300	158 500	141 000	112 000
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-74 001	-97 588	-108 923	-117 314	-114 398
Lyhytaikaisten lainojen muutos	-18 000	-14 000	-15 000	-8 000	-17 000
Oman pääoman muutokset	0		0	0	0
Muut maksuvalmiuden muutokset	-8 195	0	0	0	0
Rahoituksen rahavirta	46 105	60 712	34 577	15 686	-19 398

Vesihuollon taseen keskeisiä eriä

x 1 000 euroa	TP 2023	ENN 2024	TA 2025	TS 2026	TS 2027
Pysyvät vastaavat (käyttöomaisuus)	2 625 172	2 679 212	2 727 124	2 776 284	2 805 192
Oma pääoma	615 650	616 752	634 237	671 380	720 946
Pitkäaikainen vieras pääoma	1 829 528	1 892 820	1 933 347	1 949 300	1 933 469
- lainat jäsenkunnilta	1 086 059	1 054 116	1 022 173	990 230	958 288
- lainat ulkopuolisilta rahoituslaitoksilta	656 007	751 241	823 712	871 607	887 719
- liittymismaksut	87 462	87 462	87 462	87 462	87 462
Omavaraisuusaste (%)	23,1 %	25,8 %	26,0 %	26,8 %	28,4 %

5.1.6 Riskit ja riskienhallintakeinot

Vesihuollon riskejä on hallittu operatiivisella, taktisella ja strategisella tasolla ja tämä jatkuu myös TTS-kaudella. Operatiivisen toiminnan riskejä on hallittu jo vuosia Water Safety Planin (WSP) ja Sanitation Safety Planin (SSP) työkalujen kautta. Ko. mallit perustuvat WHO:n ohjeistukseen ja HSY:n asiantuntijat ovat olleet myös merkittävässä roolissa kansallisen tason WSP- ja SSP- riskienhallintatyökalujen valmistelussa. HSY:n vesihuollon laitospohteet ovat myös Tukesin valvomia vaarallisten kemikaalien käytön ja varastoinnin kohteita, mikä asettaa tason toimintaan liittyvien operatiivisten riskien hallintaan. Tukes kohteiden riskienhallintaa on kehitetty vuodesta 2024 alkaen yhteisen prosessiturvallisuuden kehittämishankkeen kautta ja vaatimustenmukaisuuden varmistamiseksi tehdään useita prosessiturvallisuuden itsearviointeja ja toteutetaan niiden pohjalta löydettyjä parannustoimenpiteitä. Prosessiturvallisuuden kokonaisuuden sisällyttäminen osaksi HSY:n toimintajärjestelmää on niin ikään aloitettu. Hankkeessa tehdään läheistä yhteistyötä jätehuollon kanssa. Taktisen ja strategisen tason toiminnan riskejä ja niiden liittymäpintoja HSY-tasoiin riskeihin hallitaan HSY:n yhteisen Riski-järjestelmän kautta.

TTS-kaudella 2025–2027 kehitetään edelleen WSP:n ja SSP:n edellyttämää operatiivisten osastojen yhteistoimintaa ja auditoidaan järjestelmiä erillisen auditointiaikataulun mukaisesti. Tukes suorittaa omaa valvontaansa vuosikellonsa mukaisesti ja on ottanut myös HSY:n prosessiturvallisuuden kokonaishallinnan kehittämisen positiivisesti vastaan. Taktisten ja strategisten riskien osalta Vesihuolto panostaa osaltaan riskikartan säännölliseen päivittämiseen tarkastelemalla toimintaansa suhteessa maailmanpoliittiseen tilanteeseen ja toimintaympäristömuutoksiin, olemalla aktiivinen alan toimija sekä osallistumalla valtakunnalliseen ja kansainväliseen kehittämistyöhön. Tähän työhön sisältyy myös kyberturvallisuusriskien hallinta.

5.2 Jätehuolto

5.2.1 Toimintaympäristö

Jätehuollon toimiala tuottaa jätelain 32 §:n mukaisesti jätehuoltopalveluja ensisijaisesti asukkaille sekä huolehtii kuntien hallinto- ja palvelutoiminnassa syntyvän yhdyskuntajätteen jätehuollosta pääkaupunkiseudulla ja Kirkkonummella. Merkittävin lähiaikojen muutos HSY:n tuottaman jätehuollon ensisijaisen järjestämisvastuun osalta on ollut biojätteen lajitteluvaihteen laajeneminen 1–4 asunnon kiinteistöihin vuosien 2023–2024 aikana. Ensisijaista kunnan järjestämisvastuuta ja siten myös HSY:n toimialueellaan järjestämää jätehuoltoa sen sijaan kaventaa hyvinvointialueiden hallinto- ja palvelutoiminnoissa syntyvän yhdyskuntajätteen jätehuollon siirtyminen jätteen haltijan järjestämisvastuulle jätelain 32 a §:n mukaisesti viimeistään vuoden 2025 lopussa.

HSY on jätelain 33 §:n mukaan velvollinen järjestämään jätehuoltoa toissijaisesti myös muulle jätteelle, kuin sille, josta se on ensisijaisesti vastuussa. Toissijaisen jätehuoltopalvelun (TSV-palvelut) järjestämisen edellytyksenä on kuitenkin, että jätteen haltija pyytää sitä yksityisen palveluntarjonnan puutteen vuoksi ja jäte laadultaan sekä määrältään soveltuu kuljetettavaksi tai käsiteltäväksi kunnan jätehuoltojärjestelmässä. Kunnan toissijaisen jätehuoltopalvelun avulla pyritään turvaamaan toimiva jätehuolto ja jätehuoltopalveluiden saatavuus silloinkin, kun muuta palvelutarjontaa ei ole saatavilla. Jätteen haltijan tulee käyttää Motiva Oy:n ylläpitämää Materiaalitori -tietoaalustaa muun palveluntarjonnan puutteen osoittamiseen silloin, kun tarvittavan kunnan toissijaisen jätehuoltopalvelun arvo on vähintään 2 000 euroa (alv 0 %) vuodessa. Tällöin myös pyyntö saada kunnalta jätehuoltopalvelua tehdään Materiaalitorin kautta. TSV-asiakkuudet ovat kuljetuspalveluissa lähes loppuneet, mutta aluepalveluissa ja käsittelypalveluissa niiden arvioidaan jatkuvan nykyisellä tasolla lähivuodet. TSV-palveluiden liikevaihdon oletetaan hieman kasvavan aluepalveluissa ja pienenevän käsittelypalveluissa.

Toimintaympäristössä energian ja raaka-aineiden, kuten metallin, hintojen voimakkaat vaihtelut vaikeuttavat taloussuunnittelua. Lisäksi kuljetetun sekajätteen määrän kehitys on alkuvuonna 2024 poikennut aiemmin arvioidusta laskevasta trendistä kasvaen 3,1 % talousarvioon nähden.

Muutoksia toimintaympäristössä aiheutuu muun ohella Euroopan unionissa käsiteltävinä olevista lainsäädäntöehdotuksista, jotka hyväksytyksi tultuaan edellyttävät kansallisia voimaansaattamistoimia. Näistä jätehuoltoa koskee erityisesti komission ehdotus jätepuitedirektiivin muuttamisesta.

Komission 5.7.2023 julkaisemassa jätepuitedirektiivin muutosehdotuksessa esitetään jäsenmaille sitovaa elintarvikejätteen vähentämistavoitetta sekä tekstiilien laajennettua tuottajavastuujärjestelmää. Ehdotuksen mukaan tekstiilien valmistajille ja maahantuojille säädetään vastuu tekstiilituotteiden koko elinkaaresta. Tarkoituksena on vauhdittaa tekstiilien erilliskeräyksen, lajittelun, uudelleenkäytön ja kierrätysalan kehittymistä EU:ssa tekstiilistrategian mukaisesti. Komissio ehdottaa myös, että vuoteen 2030 mennessä elintarvikejätettä vähennettäisiin 10 prosenttia elintarviketeollisuudessa sekä yhteensä 30 prosenttia vähittäiskaupassa, ravintoloissa ja ruokapalveluissa sekä kotitalouksissa. Direktiiviehdotuksesta tavoitellaan poliittista yhteisymmärrystä kesäkuun 2024 ympäristöneuvostossa.

Ympäristöministeriössä on valmisteltavana jätelain muutosesitys, joka toteutuessaan kaventaisi jätelain 32 §:ssä säädettyä kunnan järjestämisvastuuta asumisessa syntyneiden jätteiden jätehuollon järjestämisestä. Esitys liittyy sosiaali- ja terveydenhuollon asumispalveluissa ja laitosasumisessa syntyvän jätteen jätehuoltoon, mikä rajattaisiin pois kunnan järjestämisvastuun piiristä. Esityksessä ehdotetaan myös kirjojen

lisäämistä tuottajavastuun piiriin kuuluvien paperituotteiden joukkoon. Toteutuessaan esityksellä olisi vaikutuksia kunnan järjestämään jätehuoltoon sitä kaventaen. Jätelain muutosesitys annettaneen eduskunnan käsiteltäväksi kesäkuun 2024 kuluessa.

5.2.2 Strategian toteuttaminen toimialalla

Kiertotalouden keskiössä

Jätteiden erilliskeräysvelvoitteita laajennetaan jätelain ja -asetuksen sekä strategian edellyttämällä tavalla. Suurin yksittäinen lähiajan muutos on koskenut biojätteen erilliskeräysvelvoitteen laajentamista vaiheittain kaikille toimialueen kiinteistöille, vapaa-ajan kiinteistöt pois lukien. Uusina asiakkaina keräyksen piiriin on tullut 1–4:n huoneiston kiinteistöt. Biojätteen erilliskeräys on alkanut Espoossa, Kauniaisissa ja Kirkkonummella 1.7.2023, Vantaalla 1.1.2024 ja alkaa Helsingissä 1.7.2024. Biojätteen erilliskeräyksen laajentamisen yhteydessä varmistetaan kiinteistökohtaisen kompostoinnin rekisterin ajantasaisuus ja ylläpito. Suunnitelmakauden aikana käynnistetään ja vakiinnutetaan myös kiinteistökohtaisen kompostoinnin ohjaus, neuvonta ja valvonta.

Jätelakiin sisältyy kunnille ja pakkausjätteiden tuottajayhteisölle lakisääteinen yhteistyövelvoite pakkausjätteiden kiinteistökohtaisessa erilliskeräyksessä. Yhteistoimintamallin lähtökohtana on, että kunnat hoitavat pakkausjätteen erilliskeräyksen ja kuljetuksen asuinkiinteistöiltä tuottajan järjestämään käsittelyyn tai jatkokuljetukseen. Pakkausten tuottajayhteisöt ja kunnat ovat valtakunnallisella sopimuksella sopineet erilliskeräyksen järjestämisestä ja korvauksista, jotka tuottajayhteisöt maksavat kunnille näiden järjestämästä erilliskeräyksestä ja kuljetuksesta.

Ämmässuon ekoteollisuuskeskuksessa jatketaan toimenpiteitä biojätteen käsittelyn kehittämiseksi sekä transformaatiota, joka huomioi kiertotalouden ja toimintaympäristön asettamat muutostarpeet. TTS-kaudella toiminta muuttuu kiertotalouden muutosten myötä ja enenevässä määrin materiaaleja toimitetaan alueen ulkopuolelle käsiteltäväksi. Talousarviovuonna jatketaan biokaasulaitoksen mädäte maatalouskäyttöön - hanketta. Mädätteen ohjaaminen maatalouskäyttöön edistää ravinteiden kierrätystä hyödyntämällä lietteet kestäväällä tavalla. Kompostoitavan biojätteen määrä alueella vähenee, mikä vaikuttaa suotuisasti hajupäästöihin ja CO₂ekv päästöihin. Ämmässuon ekoteollisuuskeskuksessa jatketaan Ekomo-mallin mukaista yritysyhteistyötä sekä tutkimus- ja kehityshankkeita. HSY on mukana CHEERS4EU - "Circular hubs serving as an engine for European regions to foster a strong green economy 4 Europe" hankkeessa, jonka tarkoituksena on kehittää alusta ekomo toimijoille, lisätä toimijoiden yhteisöllisyyttä, alueen energiatehokkuutta ja oppilaitosyhteistyön parantamista.

Seutulan alueella jatketaan yhteistyötä Tuusulan kunnan ja Vantaan kaupungin kanssa. Tavoitteena on saada kunnan rajalle sijoittuvalla HSY:n omistamalle kiinteistölle kaavoitettua kiertotalouden korttelialue osaksi laajempaa kiertotalousaluetta. Tuusulan kunnan kaavoitussuunnitelmassa 2024–2027 Kiila-Senkkerinmäen kiertotalousalueen yleissuunnitelma / kiertotalousalue on nostettu kärkihankkeeksi.

Jätelain uudistuksessa tiukennettiin yhdyskuntajätteen kierrätystavoitetta. Jäteasetuksessa vahvistetut uudet kierrätystavoitteet ovat vähintään 55 % viimeistään 1.1.2025, 60 % viimeistään 1.1.2030 ja 65 % viimeistään 1.1.2035 (Jäteasetus 23 §). HSY:n strategiassa on päädytty vielä kunnianhimoisempaan tasoon asettamalla kotitalousjätteen kierrätysastetavoitteeksi 60 % vuodelle 2025 ja 63 % vuodelle 2030. Kierrätysaste viimeisimmässä laskennassa HSY:n toimialueella vuodelta 2022 oli 46,3 %. Tavoitteiden haastavuutta lisää

se, että yhdyskunta- ja pakkausjätteen kierrätysasteen laskentasääntöjä on tiukennettu (Jäteasetus 24 §). Lisäksi paperijätteen määrän laskeva trendi osaltaan laskee kierrätysastetta. Kierrätysastelaskentaa tehdään EU-alueella useammalla eri laskentatavalla, jotka eivät ole keskenään vertailukelpoisia; laskentatavan yhdenmukaistaminen EU-tasolla on tärkeä edunvalvontatavoite.

Hiilineutraali pääkaupunkiseutu

Talousarviovuonna toteutetaan jätteiden loppusijoitusalueiden tiiviitä pintarakenteita, saneerataan ja rakennetaan kaatopaikkakaasun keräysjärjestelmiä ja maisemoidaan kaatopaikka-alueita ympäristölupien mukaisesti. Investoinneilla minimoidaan kaatopaikkakaasun hajapäästöt ilmakehään ja mahdollistetaan kaatopaikkakaasun tehokas hyödyntäminen energiaksi kaasuvoimalassa. Sähkötuotannon lisäksi Ämmässuon lämpötaloutta parannetaan investoimalla lämmön talteenottojärjestelmiin, joilla varmistetaan alueen lämmöntuotannon omavaraisuus. Sähkötuotannon ja siitä saatavien tulojen optimoimiseksi valmistellaan kaasun varastointikapasiteetin kasvattamista rakentamalla uusi kaasukello.

Kiinteistöiltä kerätty sekajäte toimitetaan Vantaan Energian jätevoimalaan, jossa sitä hyödynnetään sähkön ja kaukolämmön tuotannossa. Sekajätteen energiahyötykäytöllä korvataan kivihiilen ja maakaasun käyttöä, vähennetään tuotannon hiilidioksidipäästöjä, lisätään energiantuotannon omavaraisuusastetta ja edistetään pääkaupunkiseudun hiilineutraalisuutavoitteiden toteutumista.

Vastuulliset ja kehittyvät palvelut

Talousarviovuoden merkittävin ICT-uudistus toimialalla on kuljetuspalveluiden Kuitu-hankkeen valmistuminen. Kuitu-hankkeen tarkoituksena on korvata HSY:n jätehuollon nykyinen logistiikkajärjestelmä uudella modernilla ja helppokäyttöisellä toiminnanohjausjärjestelmällä. Uusi järjestelmä mahdollistaa jätteenkeräyksen joustavamman ja kustannustehokkaamman hallinnan sekä tarjoaa käyttöön kehittyneemmät suunnittelu- ja seurantatyökalut. Asukkaille tarjoamme erilaiset asumismuodot huomioivia lajitteluun kannustavia palveluja kuten kimpfakeräys ja tuulettuva biojäteastia.

Sortti-asemien toimintaa ja vaarallisen jätteen vastaanottoa sujuvoitetaan ja palvelutasoa parannetaan. Sortti-asematoiminnan ja vaarallisen jätteen uusien konseptien ja digitalisaation kehittämistä jatketaan TTS-kaudella. Korkean palvelutason ja helpon saavutettavuuden ylläpitämiseksi TTS-kaudella aloitetaan uuden täyden mittakaavan Sortti-aseman suunnittelu, kaavoitus ja mahdollisuuksien mukaan rakennustyöt Vantaan Martinlaaksoon.

Toimintaa lähiympäristöstä huolehtien

Ämmässuon ekoteollisuuskeskuksessa jatketaan toimia, joiden tavoitteena on parantaa ympäristön tilaa. Tällaisia toimia ovat muun muassa biokierrätystoimintojen hajupäästöjen vähentämiseksi vaikuttava mädäte maatalouteen -hanke. Vanhan kaatopaikan tiivis pintarakenne on valmistunut, mikä vähentää kaatopaikan ilmapäästöjä huomattavasti. Alueella parannetaan vesienhallintaa tehostamalla nykyisen järjestelmän toimintaa sekä toteuttamalla hulevesien käsittelyä biologisilla suodatusratkaisuihin. Sidosryhmäyhteistyötä jatketaan aiempien vuosien tapaan monin tavoin muun muassa Ämmässuon-Kulmakorven alueen sidosryhmätapaamisin ja viestinnän keinoin. Vanhan kaatopaikan maisemointi jatkuu niityksillä, joiden

vaikutuksien seuraaminen käynnistyy kesäkaudella 2024. Lisäksi ekoteollisuuskeskuksessa toteutetaan monia hankkeita luonnon monimuotoisuuden edistämiseksi.

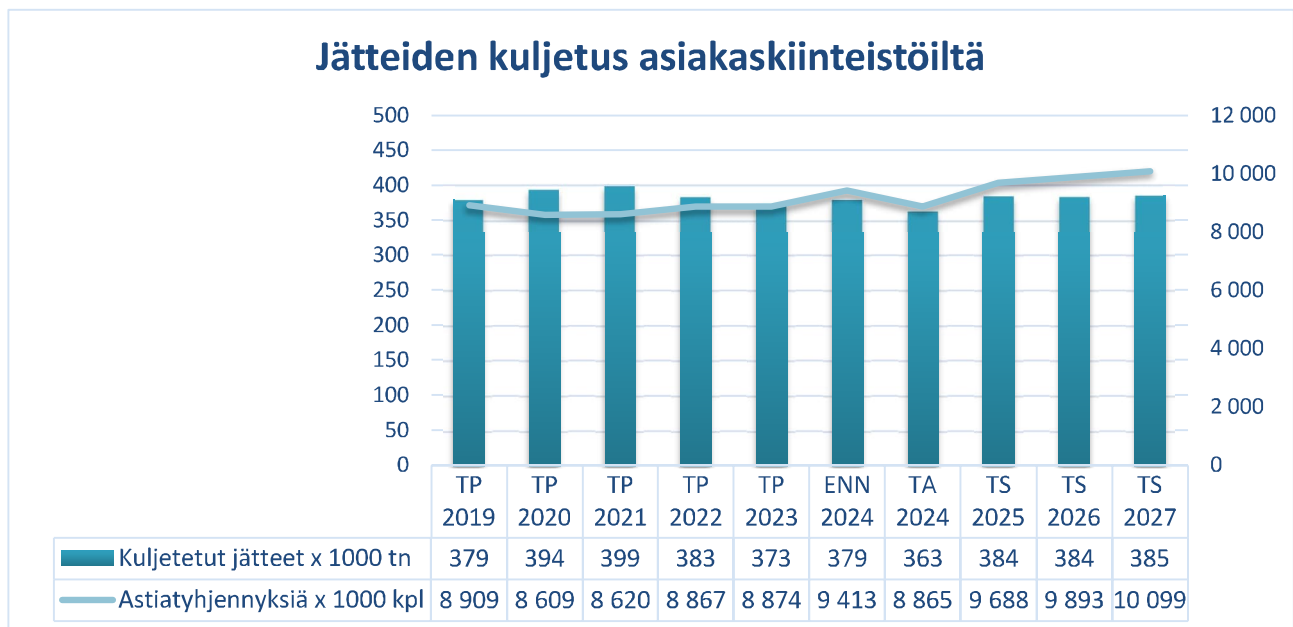
Kestävä talous

Tehostamme toimintaa läpi jätehuollon organisaation hyödyntämällä digitalisaatiota sekä prosessien sujuvoittamisella. Kiinnitämme huomiota jätehuollon ydintoimintoihin ja niiden korkean toimintavarmuuden ja palvelutason ylläpitoon kustannustehokkaasti. Henkilöstötuottavuuden keskiössä on motivoitunut ja osaava henkilöstö. Lisäksi toteutamme HSY:n 2022 alkaneen strategiakauden talouden kehittämissuunnitelmia, Tehokas ja taloudellinen toiminta sekä Tasapainoinen talous.

Investointiohjelmaa on tarkasteltu ja säädetty määrällisesti ja ajallisesti niin, että on päästy talouden kannalta kestäväan tasoon. Investointitaso TTS-kaudella on keskimäärin noin 18,6 milj. euroa/vuosi.

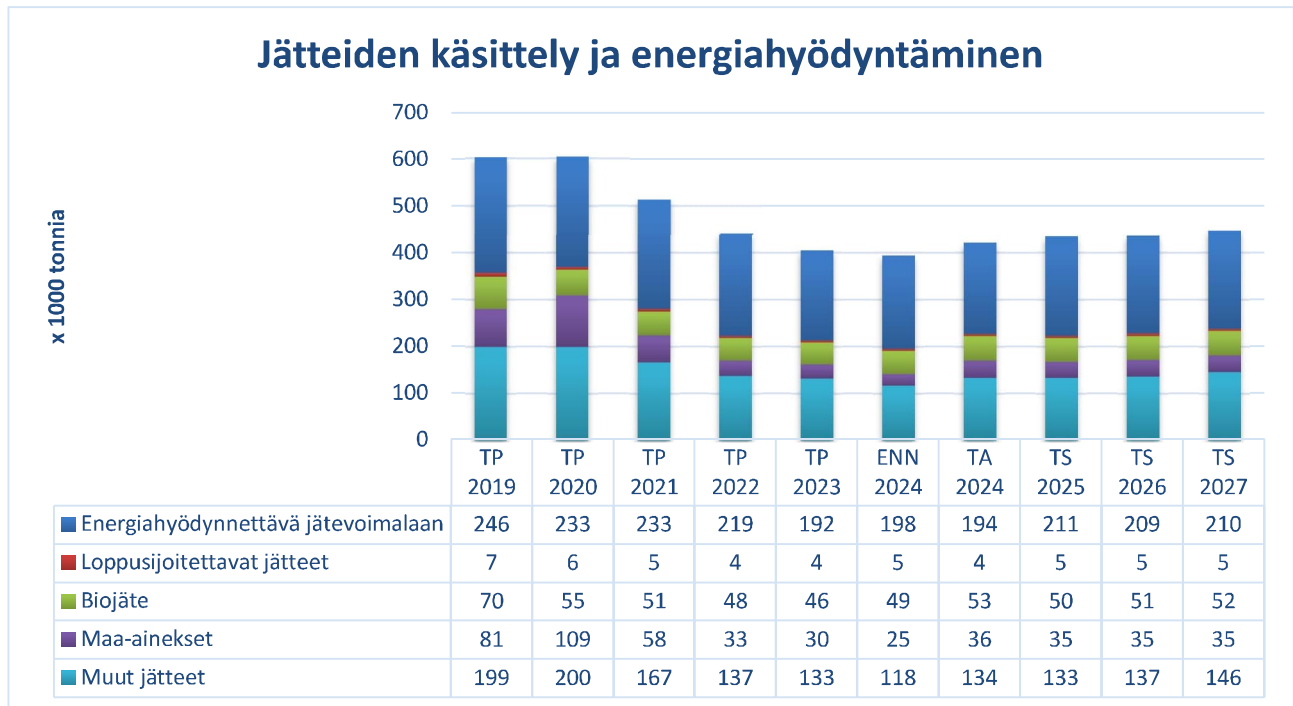
Jätehuollon velkaantumisen ennustetaan kääntyvän suunnitelmakaudella laskuun investointitason pienenemisen sekä vuosikatteen nousun myötä ja omavaraisuusasteen arvioidaan edelleen nousevan. Tulorahoituksen arvioidaan kasvavan, jolloin omavaraisuus kyetään säilyttämään tulevista investointimenoista huolimatta.

5.2.3 Operatiivisen toiminnan tavoitteet

Kiinteistöiltä kerätyn jätteen kokonaismäärä on lähtenyt nousuun vuoden 2024 alusta. Kasvun arvioidaan jatkuvan koko TTS-kauden ajan. Suurin osa kasvusta kohdistuu biojätteeseen sekä muovi- ja kartonkipakkauksiin. Sekajätteen määrän arvioidaan nousevan hieman vuoden 2024 ennusteesta TTS kaudella. Vuoden 2026 alussa kunnan vastuulta poistuu sosiaali- ja terveydenhuollon asiakkuudet. Merkittävimmät muutokset kohdentuvat sairaalan sekajätteeseen ja biojätteeseen. Biojätteen osalta kuitenkin

arvioidaan, että kiinteistöltä erilliskerätyn biojätteen määrä kompensoi tämän poistuman. Energiahyödynnettävän jätteen määrä vähenee arviolta noin 3000 tonnia asiakkuuksien poistumisen myötä. Biojätteen erilliskeräys on nostanut kerätyn biojätteen määrää, ja samalla lisännyt merkittävästi myös jäteastioiden tyhjennysmääriä. Kasvun odotetaan kuitenkin tasaantuvan TTS-kauden aikana.

Ämmässuon ekoteollisuuskeskuksessa TTS-kaudella ennakoidaan edelleen maa-ainesten ja rakentamiseen liittyvien jätteiden määrän laskua tai säilymistä vuoden 2024 tasolla. Kiertotalouden edistämisen myötä materiaaleja toimitetaan jatkossa enenevässä määrin alueen ulkopuolelle käsiteltäväksi. Toiminta edistää kiertotaloutta, mutta aiheuttaa toisaalta myös lisäkuluja aiempaan nähden. Tulot pienenevät käsittelypalveluissa vähenevän jätemäärän vuoksi sekä syntypaikkalajittelun tehostuessa. Erityisesti syntypaikkalajittelun tehostuminen vaikuttaa kuonan metallipitoisuuden pienenemiseen. Kuonan ja tuhkan käsittelymäärät ovat nousseet ja niiden ennustetaan edelleen kasvavan TTS-kaudella.

Biojätteen käsittelymäärä lisääntyy TTS-kauden alkupuolella johtuen erilliskeräyksen laajentumisesta 1-4 asunnon kiinteistöihin. TTS-kaudella valmistuu mädäte maatalouteen – hanke, joka lisää sähkön myyntituloja sekä energiatuotannosta maksettavaa tariffia. Tämän lisäksi vapautuu kompostointikapasiteettia, jota varataan lietteenkäsittelylle. Toisaalta toimintaikänsä päähän tulleet laitteet ja laitokset nostavat Ämmässuon alueella kunnossa- ja ylläpitokuluja TTS-kaudella. Ekoteollisuuskeskuksen toiminta on merkittävästi alijäämäistä ja suunnittelukaudella jatketaan työtä uusien tulovirtojen löytämiseksi, olemassa olevan infrastruktuurin tehokkaammaksi hyödyntämiseksi sekä toiminnan tehostamiseksi. HSY:n jätehuollon oman toiminnan rinnalla Ämmässuon ekoteollisuuskeskuksen infrastruktuuria hyödynnetään Ekomo-mallin mukaisella yritys yhteistyöllä sekä erilaisissa kehityshankkeissa. Käsittelykeskuksen lähiympäristön asukkaiden kanssa ylläpidetään laajaa sidosryhmäyhteistyötä muun muassa tapaamisin ja tiedottamalla alueen toiminnasta.

Sortti-asemien asiakasmäärän arvioidaan lievästi kasvavan TTS-kaudella. Sortti-asetat ovat ajoittain ruuhkautuneita, erityisesti kevät- ja syyssiivousten aikaan. TTS-kaudella aloitetaan uuden täyden mittakaavan Sortti-asetan suunnittelu ja kaavoitus Vantaan Martinlaaksoon.

5.2.4 Investoinnit

Jätehuollon investoinnit

x 1 000 euroa						Muutos-%
	TP 2023	ENN 2024	TAE 2025	TSE 2026	TSE 2027	2025/2024
ALUEPALVELULÄHTÖISET INVESTOINNIT	5 634	4 183	3 810	3 825	5 140	-8,9 %
1 Sorttiasemien rakentaminen (uudet)	0	0	100	1 500	3 000	-
2 Aluepalvelujen korjaus- ja täydennystyöt	4 905	3 253	2 680	1 390	1 190	-17,6 %
3 Aluepalvelujen kalustohankinnat ja aluekeräysverkosto	729	930	1 030	935	950	10,8 %
KÄSITTELYPALVELULÄHTÖISET INVESTOINNIT						
Ympäristövaikutusten hallinta	2 460	1 832	3 950	900	1 050	115,6 %
4 Kaatopaikkakaasun keräys ja hyödyntäminen	721	556	3 150	500	250	466,5 %
5 Vesien keräys ja johtaminen	799	261	500	100	100	91,6 %
6 Viimeistelyrakenteet	941	1 015	300	300	700	-70,4 %
Alueiden ja toimintojen kehittäminen ja niiden vaatimat investoinnit	11 625	14 253	12 300	6 650	8 450	-13,7 %
7 Biojätteen käsittely ja mädätyskaasun hyödyntäminen	2 390	10 339	7 750	2 800	5 700	-25,0 %
8 Ämmässuon laajennusalue	4 831	663	400	600	0	-39,7 %
9 Infran kehittäminen ja sen vaatimat investoinnit	3 368	2 532	3 100	1 700	2 200	22,4 %
10 Käsittelypalvelujen koneet ja laitteet	146	502	850	850	350	69,3 %
11 Energia- ja materiaalihokkuusinvestoinnit	889	217	200	700	200	-7,8 %
MUUT INVESTOINNIT						
Kuljetuspalvelulähtöiset investoinnit	1 486	1 315	600	600	800	-54,4 %
12 Jätteenkuljetuksen kalustohankinnat	1 486	1 315	600	600	800	-54,4 %
Muut toimintaa tukevat investoinnit	1 460	3 267	1 580	4 470	3 150	-51,6 %
13 Maahankinnat	0	0	0	1 500	1 200	-
14 Muut investoinnit	1 460	3 267	1 580	2 970	1 950	-51,6 %
Rahoitusosuudet investointimenoihin	0	-3 000	-1 300	0	0	
Jätehuollon investoinnit yhteensä	22 665	21 850	20 940	16 445	18 590	-4,2 %

Aluepalvelulähtöiset investoinnit tähtäävät strategian mukaisesti vastuullisiin ja kehittyviin palveluihin ja niiden parantamiseen. Lisäksi ne edistävät kiertotalouden keskiössä toimimista. Talousarviovuonna valmistuvat Kivikon jätepalvelukeskuksen vaarallisen jätteen varaston piha-alueen kattamistyöt. Lisäksi Sortti-asemilla ja Kivikon jätepalvelukeskuksessa tehdään investointiohjelman mukaiset vuosittaiset saneeraus-, korjaus- ja täydennystyöt kiinteistöjen toiminnallisuuden ja turvallisuuden säilyttämiseksi. Talousarviovuonna on myös suunniteltu käynnistettäväksi Vantaan Martinkyläntien uuden Sortti-aseman rakennussuunnittelu niin, että uusi Sortti-asema valmistuu vuosien 2027–2028 aikana. Lisäksi suoritetaan vuosittaiset aluepalveluiden kalustohankinnat, kuten Sortti-asemien jätelavat ja -puristimet.

Käsittelypalvelulähtöiset investoinnit tähtäävät strategian mukaisesti ympäristövastuuseen, hiilineutraaliuuteen ja kiertotalouteen. Merkittävä osa investoinneista perustuu ympäristölupien velvoitteisiin. Investoinnit vastaavat osaltaan myös lähiympäristöstä huolehtimisen päämäärään. Investoinneissa on huomioitu tietoturvallisuuden vaatimukset ja kestävä talous materiaali- ja energiatehokkuutta lisäävien investointien avulla. Talousarviovuonna toteutetaan Ämmässuon kaasuvoimalan kaasukellon rakennustyöt.

Kaasukelloon hetkellisesti varastoidulla kaatopaikka- ja biokaasulla on mahdollista ajaa kaasuvoimaa energian käytön kalliiden huipputuntien aikana ja saada siten parempi tuotto kaasusta. Lisäksi toteutetaan kaasukeräysjärjestelmien ja vesienhallinnan vuosittaiset ylläpitosaneeraukset. Suunnitelmakaudella toteutetaan myös Ämmäsuon suljetun kaatopaikan pinnan vuosittaiset viimeistely- ja niitytystyöt, joilla lisätään alueen luonnon monimuotoisuutta.

Talousarviovuonna valmistuu biokaasulaitoksen mädätteen jalostus maatalouskäyttöön mahdollistavaa biomädätteen käsittelylaitos ja suunnitelmakauden lopussa on varauduttu hankkimaan mädätteen säilytykseen lisää säiliötilaa. Mädätteen ohjaaminen maatalouskäyttöön edistää ravinteiden kierrätystä kestäväällä tavalla ja lisää hiilineutraalin biokaasun tuotantoa. Suunnitelmakaudella toteutetaan myös biojätteen käsittelylaitosten vuosittaiset ylläpitosaneeraukset. Investoinneilla pyritään toiminnan tehostamisen lisäksi mahdollisimman haitattomaan jätteiden käsittelyyn.

Jätehuollon vastuulla on oman jätteensä osalta Vantaan jätevoimalan vaaralliseksi jätteeksi luokitellun tuhkan käsittely ja loppusijoittaminen. Talousarviovuonna viimeistellään tuhkan uuden loppusijoitussolun T2 rakennustyöt. Suunnitelmakauden aikana suljetaan lisäksi ympäristöluvan mukaisesti nykyinen tuhkasolu T1. Jätteiden kierrättäminen edellyttää toimivia jätteiden käsittely- ja varastointikenttiä. Talousarviovuonna ja suunnittelukaudella toteutetaan kierrätys- ja Ekomo-toiminnan edellyttämiä kenttärakenteita. Kenttien rakenteissa pyritään hyödyntämään aiempien vuosien tapaan kierrätysmateriaaleja tai HSY:n vastuulla olevaa jätevoimalan kuonaa. Kuonan hyödyntäminen tukee strategian toimenpidettä edistää kierrätysmateriaalien käyttöä omassa toiminnassa.

Lisäksi käsittelypalvelulähtöisissä investoinneissa jatketaan vähäisessä määrin Ekoteollisuuskeskuksen saneeraus- ja energiatehokkuustoimia, joilla korvataan toimintaikänsä päässä olevia vanhentuneita järjestelmiä ja rakennuksia sekä varmistetaan prosessien toimivuus. Lisäksi on varauduttu käsittelypalveluiden vuotuisiin kalustohankintoihin.

Muut jätehuollon investoinnit tähtäävät pääasiassa asiakaskokemuksen parantamiseen, ympäristövastuulliseen toimintaan sekä toiminnan tehostamiseen. Investoinnit sisältävät kiinteistökohtaiseen jätteenkeräykseen liittyviä kuljetuspalvelulähtöisiä investointeja, maanhankintoja ja muita jätehuollon toimintaa tukevia investointeja kuten tietojärjestelmien hankintoja. Näistä talousarviovuonna toteutetaan jätteen kuljetuksen keräysvälineiden katoksen rakennustyöt. Suunnitelmakaudella toteutetaan lisäksi astiahallin laajennustyöt, kun kiinteistökohtainen keräys laajenee yhä pienempiin kiinteistöihin. Astioiden varastointi- ja huoltotarve edellyttää näille astioille lisää käsittelytilaa. Suunnitelmakaudella jatketaan siten myös jäteastioiden vuosittaisia lisähankintoja. Maanhankintoihin varaudutaan hankkimalla Vantaan Martinkyläntien uuden Sortti-aseman tontti ja suunnitelmakauden aikana lisäalue Ämmäsuolta. Jätehuollon operatiivisiin IT-järjestelmiin investoidaan vähäisessä määrin koko suunnitelmakauden ajan.

5.2.5 Talous

Jätehuollon tuloslaskelma

x 1 000 euroa	TP 2023	ENN 2024	TAE 2025	TSE 2026	TSE 2027	Muutos-% 2025/2024
TOIMINTATULOT	105 714	112 125	123 744	125 926	129 934	10,4 %
Myyntituotot	103 875	110 020	121 435	123 035	126 706	10,4 %
Muut tuotot	1 840	2 105	2 310	2 891	3 228	9,7 %
VALMISTUS OMAAN KÄYTTÖÖN	0	0	0	0	0	-
TOIMINTAMENOT	-86 614	-90 743	-96 919	-100 151	-104 048	6,8 %
Henkilöstömenot	-9 429	-9 418	-9 950	-10 222	-10 484	5,6 %
Palvelujen ostot	-72 720	-78 057	-83 033	-85 819	-89 218	6,4 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-3 200	-2 216	-2 562	-2 694	-2 893	15,6 %
Muut toimintakulut	-1 266	-1 051	-1 374	-1 416	-1 453	30,7 %
TOIMINTAKATE	19 100	21 382	26 825	25 775	25 886	25,5 %
RAHOITUSTULOT JA -MENOT	266	-1 998	-2 354	-2 026	-1 726	17,8 %
VUOSIKATE	19 366	19 384	24 471	23 749	24 160	26,2 %
POISTOT	-18 419	-18 005	-19 837	-20 991	-22 241	10,2 %
TILIKAUDEN TULOS	947	1 379	4 634	2 758	1 919	236,1 %
VARAUSTEN MUUTOKSET	113	65	0	0	0	-100,0 %
TULOVEROT	0	0	0	0	0	-
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	1 060	1 444	4 634	2 758	1 919	221,0 %
Tuloslaskelman tunnuslukuja						
Toimintatuotot, prosenttia toimintakuluista	122,1 %	123,6 %	127,7 %	125,7 %	124,9 %	
Vuosikate, prosenttia keskimääräisistä poistonalaisista investoinneista	96,4 %	96,4 %	121,8 %	118,2 %	120,2 %	

Jätehuollon toimintatuottojen arvioidaan kasvavan TTS-kaudella. Tulokertymää lisää kerättävän jätemäärän kasvu, erityisesti sekajätteen osalta. Vuodesta 2025 alkaen tuottoja lisää osittain myös biojätteen erilliskeräyksen laajentuminen 1–4:n huoneiston kiinteistöille. Hintoissa on alustavasti laskettu noin 6 prosentin korotus vuodelle 2025, mikä yhdessä jätemäärän kasvun kanssa lisää merkittävästi talousarviovuoden tuottoja. Vuosien 2026 ja 2027 tulokertymän lisäys johtuu lähinnä arvioidusta tyhjennyskertojen määrän noususta. Metallin ja sähkön hintoihin liittyy suurta epävarmuutta, mikä vaikuttaa näistä saataviin tuloihin. Kuonan mukana oleva metalli on vähentynyt, joka osaltaan pienentää raaka-aineista saatavia tuloja. Toisaalta mädäte maatalouteen hankkeen myötä biokaasun määrä kasvaa tuoden lisätuloa vuodesta 2025 eteenpäin.

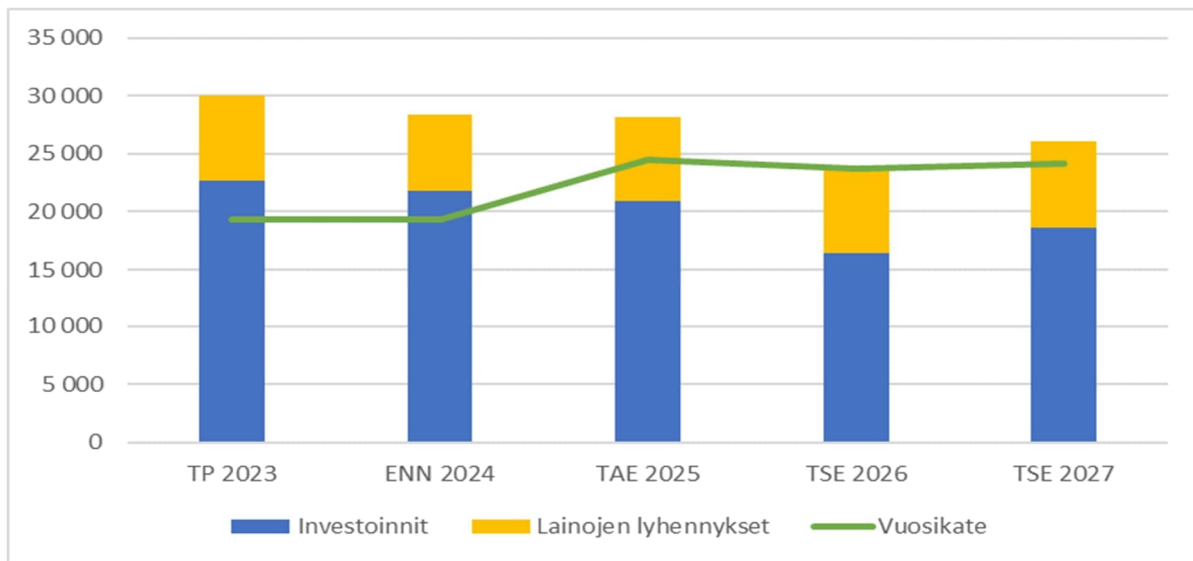
Inflaation ennustetaan edelleen kasvattavan kuluja. Kuljetuspalveluiden ostoissa kulujen arvioidaan nousevan yleistä inflaatiotasoa enemmän. Lisäksi jätemäärän arvioitu kasvu sekä biojätteen erilliskeräyksen

laajentuminen nostaa kuljetuskustannuksia sekä jätteen käsittelyn kustannuksia merkittävästi. Uusien laitosten myötä tulevien laitteiden sekä kaasunhallinnassa että biojätteen käsittelyssä olevien laitteiden vanhentuminen nostaa niiden ylläpitokustannuksia TTS-kaudella. Korkeiden laskun myötä alenevat rahoituskulut vaikuttavat rahoituseriin. Poistot pysyvät edelleen suurina investointiohjelman takia.

Jätehuollon tuottavuuden kehittyminen

Jätehuollon tuottavuuden kehittymistä kuvaa jätehuollon toimintamenojen ja jäsenkaupunkien asukasmäärän suhde. Asetetun tuottavuustavoitteen saavuttaminen ei ole mahdollista TTS-kaudella johtuen kuljetetun ja käsitellyn jätteen määrän kasvusta. TTS-kaudella biojätteen erilliskeräys on täydessä laajuudessa. Samanaikaisesti seka- ja pakkausjätteiden määrien arvioidaan kasvavan. Volyymien kasvu tuo merkittävän lisän kuluihin sekä kuljetuksen että käsittelyn osalta. Yleinen kustannustasojen nousu vaikuttaa erityisesti kuljetus- ja konepalveluiden sekä muiden palveluiden ostoihin. Lisäksi laitosten ja laitteistojen ikääntyminen kasvattaa huoltokustannuksia.

Jätehuollon tulorahoituksen (vuosikate) riittävyys investointien ja lainanlyhennysten maksamiseen

Suunnittelukaudella investointitarve on suuri, mikä lisää tarvetta kasvattaa tulorahoitusta taksakorotuksilla. Jätehuollon velkaantumisen ennustetaan taittuvan vuonna 2026. Tulorahoitusta kasvattamalla pystytään omavaraisuus säilyttämään hyvänä TTS-kauden korkeista investointimenoista huolimatta.

Jätehuollon rahoituslaskelma

x 1 000 euroa	TP 2023	ENN 2024	TAE 2025	TSE 2026	TSE 2027
Tulorahoitus					
Vuosikate	19 366	19 384	24 471	23 749	24 160
Satunnaiset erät	0	0	0	0	0
Tulorahoituksen korjauserät	-618	-653	-774	-774	-774
Investoinnit					
Käyttöomaisuusinvestoinnit	-22 878	-24 850	-22 240	-16 445	-18 590
Rahoitusosuudet investointimenoihin	213	3 000	1 300	0	0
Investointien korjauserät	0	0	0	0	0
Toiminnan ja investointien rahavirta	-3 917	-3 119	2 757	6 530	4 796
Lainakannan muutokset					
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	13 700	11 700	5 500	0	0
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-7 414	-6 560	-7 225	-7 500	-7 500
Lyhytaikaisten lainojen muutos	0	0	0	0	0
Oman pääoman muutokset	0	0	0	0	0
Muut maksuvalmiuden muutokset	-5 618	0	0	0	0
Rahoituksen rahavirta	668	5 140	-1 725	-7 500	-7 500

Jätehuollon taseen keskeisiä eriä

x 1 000 euroa	TP 2023	ENN 2024	TA 2025	TS 2026	TS 2027
Pysyvät vastaavat (käyttöomaisuus)	226 530	230 375	231 478	226 932	223 281
Oma pääoma	88 386	89 830	95 090	100 846	106 539
Pitkäaikainen vieras pääoma	62 045	66 405	64 130	56 630	49 130
<i>- lainat ulkopuolisilta rahoituslaitoksilta</i>	62 045	66 405	64 130	56 630	49 130
Omavaraisuusaste (%)	46,0 %	44,8 %	46,6 %	49,8 %	53,1 %

5.2.6 Riskit ja riskienhallintakeinot

Riskienhallinta on jokapäiväistä työtä, tilanteiden arviointia, suunnittelua ja käytännön tekoja, johon osallistuu kukin jätehuollon henkilöstön jäsen omassa roolissaan. Operatiivisessa toiminnassa olemme varautuneet mahdollisiin toimintakatkoihin ja -häiriöihin (esim. kuljetukset estyneet tai emme pysty käsittelemään jätteitä) kuvaamalla kyseisiin tilanteisiin tarvittavat menettelytavat. Ensisijaisesti pyrimme estämään vahinkoja, mutta vahingon sattuessa pyrimme minimoimaan seuraukset.

Prosessiturvallisuus ja siihen liittyvät vaatimukset kuten prosessiturvallisuusriskien hallinta on tullut korostetusti esille Ämmässuon Tukesin myöntämän kemikaalilupapäätöksen (2023) myötä. Vaatimustenmukaisuuden varmistamiseksi on tehtävä useita prosessiturvallisuuden itsearviointeja ja toteutettava niiden pohjalta löydettyjä parannustoimenpiteitä. Prosessiturvallisuuden kokonaisuuden sisällyttäminen osaksi HSY:n toimintajärjestelmää on aloitettu. Työtä tehdään tiiviissä yhteistyössä vesihuollon kanssa.

Ympäristöluvan tarvitsevia toimintojamme valvotaan koko elinkaaren ajan. Valvonnasta vastaavat Uudenmaan ELY-keskus ja kuntien ympäristösuojeluviranomaiset. Määräaikaistarkastuksia tehdään valvontasuunnitelman ja vuosittain laadittavan erillisen valvontaohjelman mukaisesti. ELY-keskusten valvomat laitokset on jaettu neljään valvontaluokkaan tarvittavan tarkastustiheyden perusteella. Ämmässuon ekoteollisuuskeskus kuuluu valvontaluokkaan 1 eli vähintään kerran vuodessa tarkastettavaksi.

Olemme aktiivisesti mukana Huoltovarmuuskeskuksen toiminnassa, jonka tehtävänä on huolehtia yhdessä yrityselämän, kolmannen sektorin ja viranomaistahojen kanssa siitä, että myös kriisitilanteissa yhteiskunta toimii ja elämä jatkuu mahdollisimman häiriöttä. Huoltovarmuuskeskus on vuonna 2024 perustanut jätehuoltopoolin, jossa myös HSY:llä on edustus.

Kokonaisvaltaista riskienhallintaa (KoRi) kehitetään edelleen jätehuollon johdon ja riskienhallinnan työryhmän kanssa tiiviissä yhteistyössä vuosikellon tavoitteiden mukaisesti.

5.3 Seutu- ja ympäristötieto

5.3.1 Toimintaympäristö

Uusi ilmanlaatudirektiivi hyväksyttiin huhtikuussa 2024 EU:n parlamentissa. Syksyllä EU vaalien jälkeen direktiivi menee uudelleen hyväksyttäväksi. Direktiivin julkaisun jälkeen jäsenmailla on kaksi vuotta aikaa viedä se lainsäädäntöön. Neuvoston ja parlamentin kesken sovituissa laissa asetetaan aiempaa tiukemmat vuoden 2030 raja- ja tavoitearvot useille epäpuhtauksille, joilla on vakavia vaikutuksia ihmisten terveyteen. Laki myös harmonisoi ilmanlaatuindeksit kaikkialla EU:ssa niin, että niistä tulee vertailukelpoisia ja selkeitä. Jatkossa ilman saasteista kärsivät henkilöt voivat ryhtyä oikeustoimiin, jos uusia kansallisia sääntöjä rikotaan, ja kansalaiset voivat saada korvauksia terveyshaitoista.

Direktiivin tiukkeneminen tuo lisää velvollisuuksia ilmansuojelutyöhön ja sen suunnitteluun. Katupöly, puunpoltto sekä pakokaasujen typpidioksidi ja ultrapienet hiukkaset säilyvät tärkeinä ilmansuojelutyön teemoina. Ilmansuojelu vaatii aktiivista yhteistyötä, toimenpiteitä ja resursseja. HSY:llä on hyvä valmius vastata näihin uusiin haasteisiin. Varmistamme seudullisen yhteistyön ilmanlaatudirektiivin tuomissa muutoksissa. Ilmanlaadun seuranta tulee kehittää palvelemaan entistä paremmin ilmanlaadun viestintää sekä ilmanlaatumalleja ja -ennusteita. Viestintää tulee suunnata erityisesti herkille ryhmille. Ilmanlaadun mallinnus tulee tulevaisuudessa täydentämään, muttei korvaamaan ilmanlaadun mittauksia.

Valtionhallinnon tulevat säästötoimenpiteet voivat vaikuttaa useiden keskeisten sidosryhmiemme toimintaan, millä voi olla heijastusvaikutuksia omaan palvelutuotantomme.

5.3.2 Strategian toteuttaminen tulosalueella

Toimintaa lähiympäristöstä huolehtien

Tuotamme MAL-suunnittelua ja päätöksentekoa palvelevaa paikkatietoa ja infograafeja viranomaisten ja asukkaiden hyödynnettäväksi.

Tuotamme luotettavaa ja ajantasaista tietoa ilmanlaadusta ympäristöterveyden edistämiseksi. Varmistamme ilmanlaadun mittausverkon laadukkaan toiminnan. Kehitämme pääkaupunkiseudun ilmanlaadun seurantaan sekä tuotamme uutta tietoa kaupunkisuunnittelun ja ilmansuojelutyön tarpeisiin. Viestimme katupölyn ja puunpoltton päästöjen haasteista. Kehitämme mahdollisten ilmanlaadun poikkeustilanteiden ja seurannan häiriötilanteiden viestintää. Kehitämme ilmanlaadun viestintää herkille ryhmille. Varmistamme, että ilmanlaatuviestintä tavoittaa erilaiset kohderyhmät kuten nuoret ja iäkkäät.

Tuotamme tietoa jäsenkaupungeille uuden ilmanlaatudirektiivin vaikutuksista ilmansuojelutyöhön. Osallistumme ilmanlaadun lainsäädännön uudistamistyöhön, tiedotamme raja- ja ohjearvojen tiukkenemisesta sekä käytämme uusia normeja ilmanlaadun arvioinnissa ja raportoinnissa. Viestimme myös päättäjille. Lisäämme tietoisuutta tiukentuvista ilmanlaadun kriteereistä kaupunkisuunnittelussa asukkaiden altistumisen vähentämiseksi. Keräämme taustamateriaalia ja teemme suunnitelman päivittää hyvät käytännöt ilmanlaadun

huomioon ottamisesta maankäytön suunnittelussa. Teemme aktiivista verkostotyötä ja tarjoamme kaupungeille foorumin jakaa hyviä käytäntöjä sekä tehokkaita toimenpiteitä.

Hiilineutraali pääkaupunkiseutu

Palvelemme pääkaupunkiseudun kaupunkeja ilmastotavoitteiden saavuttamisessa kaupunkien erilaisten tarpeiden pohjalta. Tuotamme keskeiset ja vertailukelpoiset ilmastotyön tunnusluvut kaupunkien käyttöön. Käynnistämme hiilinieluselvityksen päivityksen ilmastomuutoksen hillinnän ja ilmastomuutokseen sopeutumisen toimenpiteiden suunnitteluun ja niiden vaikuttavuuden arviointiin. Koordinoimme seudun yhteisen ortoilmakuvan hankinnan suunnittelijoiden tarpeisiin ja maanpeiteanalyysien tuottamisen pohjaksi. Ylläpidämme ja kehitämme pääkaupunkiseudun yhteistä hulevesitietojen hallinnan tietokantaa kaupunkisuunnittelun tarpeisiin.

Tuemme jäsenkaupunkien ilmastotavoitteiden toteuttamista ja ilmastomuutokseen sopeutumista myös valmistelemalla ja toteuttamalla EU:n ja kansallisen tason yhteistyöhankkeita. Vastaamme pääkaupunkiseudun hillinnän ja sopeutumisen asiantuntijaverkostojen toiminnasta sekä kansallisesta ja kansainvälisestä sidosryhmä- ja verkostoyhteistyöstä.

Suuntaamme Ilmastoinfon toimintaa energianeuvontaan ja ilmastomuutokseen sopeutumiseen. Ilmastoinfo neuvoo pääkaupunkiseudun taloyhtiöitä ja asukkaita energiankulutuksen vähentämisessä sekä varautumisessa rankkasadetulviin ja helteisiin.

Kiertotalouden keskiössä

Tuotamme keskeiset ja vertailukelpoiset kiertotalouden seudulliset tunnusluvut kaupunkien käyttöön. Lisäksi tuotamme kaupunkien tarpeista lähtien arviot kuntakohtaisista kotitalousjätteen tunnusluvuista. Valitsemme kaupunkien kanssa yhteisiä kiertotalouden tunnuslukuja pitkäjänteiseen seurantaan. Edistämme seudullista kiertotalousyhteistyötä ja jaamme kiertotaloustietoa sidosryhmien käyttöön. Tuemme jäsenkaupunkien kiertotalouden ja resurssitehokkuuden edistämistä myös valmistelemalla ja toteuttamalla EU:n ja kansallisen tason yhteistyöhankkeita.

Työn murros

Kehitämme omaa osaamistamme ja muutuskäykyä vastaamaan tulevaisuuden haasteisiin. Varmistamme työmme ja palveluidemme toimintavarmuuden kaikissa tilanteissa. Kiinnitämme erityistä huomiota tietoturvallisuuteen. Seuraamme aktiivisesti tekoälyn nopeaa kehitystä toimintaympäristössämme ja kehitämme toimintaamme sen tuomien mahdollisuuksien mukaisesti.

Edistämme nopeasti muuttuvassa toimintaympäristössä asiantuntijoiden jatkuvaa kehittymistä työssään tutkimus- ja yhteistyöhankkeiden avulla ja vahvistamme samalla jäsenkaupunkien asiantuntijaverkostoissa osaamisen ja tiedon jakamista.

Vastuulliset ja kehittyvät palvelut

Kehitämme räätälöityä ilmanlaatuviestintää ja palveluita eri kohderyhmille parhaiten soveltuvilla työkaluilla. Ylläpidämme ja kehitämme pääkaupunkiseudun yhteisiä paikkatieto- ja perusrekisteriaineistoja kustannustehokkaasti uudistetussa Seudullisessa perusrekisterissä ja sen karttakäyttöliittymässä SeutuRuudussa. Kehitämme uusia ilmasto- ja kiertotaloustyön tunnuslukuja jäsenkaupunkien tarpeisiin.

5.4 Investoinnit

Seutu- ja ympäristötiedon investoinneissa on suunnitelmakaudella tietojärjestelmiin liittyviä investointeja sekä ilmanlaadun mittauslaitteita ja mittausasemia. Vuoden 2025 merkittävin investointi on ilmanlaadun mittalaittekannan täydentäminen vastaamaan uusia mittausstandardeja.

Seutu- ja ympäristötiedon investoinnit

x 1 000 euroa	TP 2023	ENN 2024	TAE 2025	TSE 2026	TSE 2027	Muutos-%
						2025/2024
Seutu- ja ympäristötiedon investoinnit	225	470	390	280	230	-17,0 %

5.4.1 Talous

Seutu- ja ympäristötiedon tuloslaskelma

x 1 000 euroa	TP 2023	ENN 2024	TAE 2025	TSE 2026	TSE 2027	Muutos-% 2025/2024
TOIMINTATULOT	6 100	5 922	5 685	5 913	6 331	-4,0 %
Myyntituotot	978	1 030	963	966	969	-6,5 %
Kuntaosuudet	4 486	4 689	4 566	4 833	5 278	-2,6 %
Muut tuotot	637	203	156	114	84	-23,2 %
VALMISTUS OMAAN KÄYTTÖÖN	0	0	0	0	0	-
TOIMINTAMENOT	-5 971	-5 701	-5 876	-5 985	-6 072	3,1 %
Henkilöstömenot	-3 169	-2 989	-3 129	-3 180	-3 233	4,7 %
Palvelujen ostot	-2 369	-2 299	-2 326	-2 376	-2 402	1,2 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-158	-134	-137	-140	-143	2,2 %
Muut toimintakulut	-275	-279	-284	-289	-294	1,8 %
TOIMINTAKATE	129	221	-191	-72	259	-186,3 %
RAHOITUSTULOT JA -MENOT	0	0	0	0	0	-
VUOSIKATE	128	221	-191	-72	259	-186,3 %
POISTOT	-233	-271	-191	-224	-259	-29,5 %
TILIKAUDEN TULOS	-105	-50	-382	-296	0	660,4 %
VARAUSTEN MUUTOKSET	0	0	0	0	0	-
TULOVEROT	0	0	0	0	0	-
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-105	-50	-382	-296	0	660,4 %

5.5 Riskit ja riskienhallintakeinot

Seutu- ja ympäristötiedon kokonaisvaltaisia riskejä hallitaan Riski-järjestelmässä. Tulosalueen johtoryhmä tarkastelee riskejä säännöllisesti HSY:n johtamisen vuosikellon mukaisesti tavoitteena riskilukujen pienentäminen tehokkaiden hallintatoimien avulla. Ilmanlaadun mittaustoiminnassa olemme varautuneet muun muassa mittausten jatkuvuuden varmistamiseen erilaisissa häiriö- ja poikkeustilanteissa. Tietojärjestelmien ylläpidossa ja kehittämisessä ohjaamme alihankkijoita aktiivisesti ja huolehdimme sopimusten hyvästä hallinnasta.

5.6 Yhteiset palvelut

5.6.1 Toiminta

Yhteiset palvelut edistävät suunnitelmakaudella osaltaan strategisten tavoitteiden saavuttamista. Talousarviovuonna edistettävistä keskeisistä päämääriin liittyvistä toimenpiteistä kerrotaan seuraavissa kappaleissa.

Yhteisten palveluiden organisointia muutettiin vuoden 2024 alussa. Lakipalvelut ja sisäinen valvonta toimivat nykyään suoraan HSY:n johdon alaisuudessa. Muut yhteiset palvelut jakautuvat kolmeen kokonaisuuteen; **Talous ja strateginen ohjaus** sisältää HSY:n taloushallinnon ja rahoituksen sekä strategian- laadun- ja riskienhallinnan. Henkilöstöyksikkö, viestintä- ja neuvonta sekä asiakaspalvelut keskitettiin uudeksi **Asiakkuudet ja viestintä** -kokonaisuudeksi. **Tukipalvelut** koostuvat ICT-palveluista, hankinnasta sekä kiinteistö- ja ajoneuvopalveluista.

Talous- ja strateginen ohjaus

Talous- ja strateginen ohjaus -yksikkö tukee strategian toteuttamista erityisesti kestävän talouden painopisteen strategisissa päämäärissä. Erityisesti yksikön toimintaan kuuluu tuottavuusmittareiden kehittäminen ja kustannusrakenteen avaaminen. Yksikkö pitää tuottavuustavoitetta esillä ja tehostaa tuottavuuden kehityksen seuranta raportointia, analytiikkaa ja kustannuslaskentaa jatkuvasti kehittämällä, jotta käytettävissä on tuottavuuden parantamiseen liittyvä tieto. Myös prosessien tehostaminen sekä automatisaation ja robotisoinnin hyödyntäminen ovat tärkeä osa tuottavuuden parantamista, ja nämä ovat erityisessä fokuksessa uusien talouden järjestelmien käyttöönottoprojektien yhteydessä. Tasapainoisen talouden ohjelmassa fokus on omaisuudenhallinnassa, investoinneissa ja rahoituksessa suunnitelmassa tasapainoisen talouden saavuttamiseksi.

Asiakkuudet ja viestintä -osasto

Osastomme tehtävänä on tukea vuorovaikutusta ja viestintää asiakkaiden, työntekijöiden ja sidosryhmien välillä monin tavoin. Meille on tärkeää inhimilliset kohtaamiset ja aktiivinen kanssakäyminen, ihmiseltä ihmiselle. Vastaamme keskitetyistä asiakkuuksien, viestinnän ja henkilöstön palveluista sekä näiden toimintojen kehittämisestä.

Vastaamme HSY:n työnantajapolitiikasta, linjauksista, ohjeistamisesta ja näiden toteuttamisen tukemisesta esihenkilöille ja työntekijöille. Kehitämme strategian mukaisia henkilöstön osaamista, työhyvinvointia ja työkykyisyyttä koskevia palveluja yhteistyössä muun organisaation kanssa. Keskeinen tehtävämme on organisaation muutoskyvykkyyden ja toimintakulttuurin edistäminen strategian hengessä ja tavoitteen mukaisesti. Henkilöstöasioihin liittyvät keskeiset tavoitteemme sisältyvät uuden strategian Työn murroksen painopisteen osakokonaisuuksiin Pito- ja vetoimainen työntekijä ja Osaava ja kehittyvä henkilöstö. Näiden toteuttamiseksi kootaan ohjelmakokonaisuudet, jotka muodostuvat uusista hankkeista mm. valmentavan johtamisen ja työskulttuurin edelleen kehittämiseksi. Aiemmin toteutettuja ja käynnissä olevia hankkeita ja prosesseja (vrt. Työskulttuuri hanke ja TVA-kehittämistyö, digiosaamismerkki ja työnantajakuvatyö) jatketaan uuden strategian ja sen tavoitteiden alla.

Edennämme strategian toteutumista tukemalla kaikkia strategian osakokonaisuuksia. Viestimme ja neuvomme kotitalouksien haitallisista aineista sekä jäteveden typpikuormituksen hillinnästä puhtaaseen Itämereen liittyen. Jatkamme hulevesiviestintää ja panostamme kiinteistöjen neuvontaan osana sujuvia palvelujamme. Markkinoimme hanavettä ja osallistumme tapahtumiin kuten Itämeripäivä ja Maailman vesipäivä. Huolehdimme kriisi- ja poikkeustilanteiden viestinnästä. Ympäristöneuvontamme jalkautuu lasten ja nuorten pariin, aiheina vesi- ja kiertotalousteemat.

Viestimme sidosryhmille ja vaikutamme asukkaiden lajitteluaktiivisuuteen, osana strategiakokonaisuutta, Kiertotalouden keskiössä. Jatkamme Kiitos kun lajitellet-kampanjointia, uudistetun brändikonseptin pohjalta, erityisenä kohdeyleisönä nuoret aikuiset ja painopisteenä biojätteen lajittelu kodeissa. Hyödynnämme aiempaa vaikuttavuuden tutkimusta suunnittelussa. Laajennamme edelleen tuloksekasta Kierrätyslähettilyhteistyötä asumisen kumppaneiden kanssa. Kehitämme ja markkinoimme tunnettua Jäteopashakukonepalveluamme. Markkinoimme monipuolisia Sortti- sekä sähköisiä asiointipalveluja ja kerromme jätehuollon kehityshankkeista, tukien muun muassa Hiilineutraali pääkaupunkiseutu-kokonaisuutta.

Rakennamme sisäistä ja ulkoista luottamusta ja hyvää mainetta. Maineen tilannetta seuraamme muun muassa tekemällä mainetutkimuksen sidosryhmillemme vuoden 2025 alussa ja sen jälkeen ohjelman hyvän maineen ylläpitämiseksi ja vastaamaan mahdollisiin haasteisiin. Tuemme viestinnän keinoin veto- ja pitovoimaista työnantajakuvaa, palvelemme mediaa ja mittaamme medianäkyvyyttämme. Ylläpidämme ja kehitämme tärkeimpiä viestintäkanaviamme, ulkoisia verkkosivuja ja intranet Hessua sekä kehitämme muita sähköisiä kanaviamme kuten sosiaalista mediaa.

Panostamme toimintakaudella peruspalveluiden turvaamisen lisäksi asiointipalveluidemme sujuvuuden ja nopeuden kehittämiseen. Asiointin ja palveluprosessien digitalisoinnilla, sekä eri asiakasryhmien tarpeisiin vastaavalla palvelukehityksellä tähtäämme erinomaiseen asiakaskokemukseen. Kehitämme myös asiakaskokemuksen johtamista koko organisaatiotasolla. Tähän kuuluvat keskeisinä kokonaisuuksina jatkuva prosessien sujuvuuden sekä asiakaskokemuksen laadun mittaaminen. Asiointin kokonaisprosesseja sujuvoitetaan sisäisen kumppanitoiminnan kehittämällä.

Strategisina mittareina vastuullisten ja kehittyvien palveluiden kokonaisuudessa on sähköisen asiointin käyttöaste sekä asiakastytyväisyys.

Haluamme edistää avointa työkulttuuria, yhdessä tekemistä ja antaa henkilöstölle mahdollisuuden osallistua HSY:n toiminnan kehittämiseen uudistamalla aloitetoimintamme. Osastomme tehtäviin kuuluu myös sisäisen kumppanuustyön kehittäminen ja ulkoisen sidosryhmätyön edistäminen.

Tukipalvelut

Tukipalvelut-tulosalueen palvelujen kehittäminen jatkuu TTS 2025 – 2027 kaudella HSY:n strategian 2030 ja Tukipalvelut -tulosalueen muiden kehittämistoimenpiteiden mukaisesti. TTS 2025-2027 kaudella jatketaan palvelujen tuottavuuden, tehokkuuden ja sujuvuuden kehittämistä. Tukipalvelujen johtamisen ja kehittämisen priorisointi tähtää ensisijaisesti kriittisten palvelujen toiminnan turvaamiseen, jatkuvuuden hallintaan sekä sujuvien ja tehokkaiden prosessien kehittämiseen. Lisäksi määritellään ja karsitaan sellaisia toimintoja ja palveluja, jotka eivät nykytilanteessa tai tulevaisuudessa tuota riittävästi lisäarvoa HSY:n strategisten tavoitteiden saavuttamiseen.

HSY:n digiohjelman johtaminen sekä HSY-tasoisien käytännön digitalisoinnin kehittäminen ovat keskeisiä osia strategisten tavoitteiden saavuttamisessa. Digiohjelman kehittämisen visio ja osin jo nykytilalla sisältävät digitalisaation kehittämiseen tarvittavat teknologiset ja osaamiseen liittyvät resurssit. Lisäksi digiohjelman visio sisältää digitalisaation kokonaisuuden johtamiseen ja käytännön kehittämiseen tarvittavan asiantuntijatuen

joko omana työnä tai ostopalveluina. HSY:n kaikkia toimintoja koskeva tietojohtamisen ja raportoinnin kehittäminen liittyy myös tähän kokonaisuuteen.

HSY:n hankintojen strateginen ja kokonaisvaltainen kehittäminen sisältää toimialojen ja kaikkia HSY:n toimintoja koskevat hankintaprosessit, kilpailutukset, hankintakategoriat, roolit ja vastuut hankinnoissa sekä päätöksenteon vastuut ja valtuudet. Kehittämisen keskipisteessä ovat hankintojen taloudellisten hyötyjen tuottaminen sekä hankintojen sujuvuuden ja hallintamallin kehittäminen. Hankintojen mahdollisuudet tukea HSY:n varautumissuunnittelua ja kiertotalouden huomiointia hankinnoissa ovat TTS-kauden painopisteitä.

HSY:n kiinteistö- ja ajoneuvopalvelujen painopisteet liittyvät peruspalvelujen tuottamisen lisäksi Ilmalan alueen toimitilojen kehittämishankkeeseen. Sen lisäksi olemme mukana HSY:n omaisuuden hallinnan hankkeessa. Lisäksi keskiössä ovat prosessien kehittäminen mm. ajoneuvojen hankinnan osalta sekä toimitilapalveluihin ja -turvallisuuteen liittyen.

5.6.2 Talous

Yhteisten palveluiden eli Johdon, talouden ja strategisen ohjauksen, Asiakkuudet ja Viestinnän sekä Tukipalveluiden toimintamenojen ennustetaan kasvavan talousarviovuonna 2025 5,8 % kuluvan 2024 vuoden ennustetusta tasosta. Taulukossa näkyy myös vuonna 2023 voimassa olleen organisaation toimintamenot.

TOIMINTAMENOT x 1 000 euroa	TP 2023	ENN 2024	TAE 2025	TSE 2026	TSE 2027	Muutos-%
						2025/2024
Kuntayhtymänjohto, ohjauksen ja kehittämisen yksiköt (organisaatio v. 2023)	-9 804	0	0	0	0	
Asiakaspalvelu (organisaatio v.2023)	-3 163	0	0	0	0	
Johto, talous ja strateginen ohjaus	0	-5 866	-6 346	-6 418	-6 530	8,2 %
Asiakkuudet ja viestintä	0	-7 779	-7 967	-8 084	-8 205	2,4 %
Tukipalvelut	-9 139	-8 846	-9 482	-9 711	-9 819	7,2 %
Yhteensä	-22 106	-22 492	-23 795	-24 213	-24 554	5,8 %

5.6.3 Investoinnit

x 1 000 euroa	TP 2023	ENN 2024	TAE 2025	TSE 2026	TSE 2027	Muutos-%
						2025/2024
Kuntayhtymänjohto, ohjauksen ja kehittämisen yksiköt	709	0	0	0	0	
Asiakaspalvelu	8	0	0	0	0	
Johto, talous ja strateginen ohjaus	0	0	0	0	0	
Asiakkuudet ja viestintä	0	260	1 265	655	425	386,5 %
Tukipalvelut	108	2 075	1 495	1 285	665	-28,0 %
Investoinnit yhteensä	825	2 335	2 760	1 940	1 090	18,2 %

Ohjauksen ja kehittämisen investoinneissa näkyy kirjanpito- ja käyttöomaisuusjärjestelmän uusinta, joka päättyi vuonna 2023. Asiakkuudet ja viestintä -osaston investoinneissa näkyy henkilöstöhallinnon järjestelmiin liittyvät investoinnit ja asiakkuuden hallintaan liittyvä asiakasportaalin toteuttaminen. Tukipalveluiden investoinneissa on muun muassa tietohallinnon integraatioiden kehitystöitä, robotiikkaan liittyviä kehitystöitä sekä yhteisiin kiinteistöihin liittyviä investointeja.

Liite 1: Ympäristöohjelma

Ympäristöohjelma valmistellaan HSY:n lopullisen toiminta- ja taloussuunnitelman liitteeksi syksyllä 2024.

Helsingin seudun ympäristöpalvelut -kuntayhtymä

PL 100, 00066 HSY, Ilmalantori 1, 00240 Helsinki

Puh. 09 156 11, Fax 09 1561 2011, www.hsy.fi

Samkommunen Helsingforsregionens miljötjänster

PB 100, 00066 HRM, Ilmalantori 1, 00240 Helsingfors

Tfn. 09 156 11, Fax 09 1561 2011, www.hsy.fi

Helsinki Region Environmental Services Authority

P.O. Box 100, FI-00066 HSY, Ilmalantori 1, 00240 Helsinki

Tel. +358 9 15611, Fax +358 9 1561 2011, www.hsy.fi